

EDITORIAL

La (ben)vinguda dels Mossos

El proppassat 20 de juny els Mossos van començar a operar des de la nova *comissaria de districte* del Moianès, unes instal·lacions inaugurades oficialment el 6 de juliol. L'obertura de la comissaria suposa, primer, un punt d'inflexió en la percepció de seguretat a Moià, que ha vist com en els darrers anys els efectius de la Policia Local anaven minvant, en una època en què l'incivisme creixia. Precisament, aquell primer dia s'aprovava a Moià l'Ordenança de Civisme i Convivència, que contribuirà a redreçar la sensació d'incivisme.

L'arribada dels Mossos és una plasmació clara, contundent, que el fet d'haver aconseguit la comarca del Moianès arrossega altres decisions. És veritat que els serveis dels Mossos s'enceten de moment cobrint només dos dels tres torns, però el projecte inicial era obrir una Oficina d'Atenció al Ciutadà, com les que hi ha a Montserrat, Calella, etc. Les pressions dels polítics del Moianès hauran contribuït a decidir-se per una presència de més entitat, com és la comissaria de districte. És previsible que la cobertura dels tres torns sigui un objectiu assolible ben aviat, en el context econòmic actual.

Finalment, la inauguració oficial és també l'expressió d'una Generalitat de Catalunya que ha arrencat de nou l'activitat ordinària, amb totes les excepcionalitats que es vulguin, però amb conselleres i consellers que poden prendre decisions operatives, després de força mesos amb una Generalitat força paralitzada.

En les oficines de la comissaria, ubicades a la planta baixa de la casa de la vila de Moià, l'espai de recepció és plenament compartit entre la Policia Local i els Mossos, on treballen junts. Aquests dos cossos, arreu, han treballat sempre separats. Aquestes oficines són també l'expressió que és possible buscar sinergies i fórmules de treball innovadores, necessàries amb recursos públics limitats.

Els Mossos s'estan desplegant per la comarca amb una metodologia de patrutllatge nova, a casa nostra, aplicant un model de proximitat: parlant i compartint parers amb comerciants, amb la gent de pagès, amb les persones que viuen en nuclis disseminats, coneixent de primera mà quines percepcions d'inseguretat hi ha. En aquestes poques setmanes s'han sentit molt ben acollits pels moianesencs, com ha dit la cap dels Mossos del Moianès. Aquesta comarca s'ha sentit durant temps una mica aïllada, en temes de seguretat, i és ben raonable que la ciutadania els expressi la benvinguda.

Els Mossos van arribar plegats amb l'estiu meteorològic. Les places i les terrasses ja són curulles de gent, als vespres, en una comarca que a l'estiu incrementa notablement l'activitat i la població. A Moià se senten els músics assajar peces per a la festa major i ja hi ha cartells anunciant la Cabra d'Or. Som a les portes del moment més dens de l'any, pel que fa a l'ús de l'espai públic. Als Mossos no els mancarà pas la feina. Que gaudim, plegats, d'una rica i cívica festa major!

ÍNDEX

Editorial	3
Vida municipal	5
El PDeCAT abandona el ple de Moià. <i>J. Font</i>	5
Motius de l'abandonament del ple. <i>PDeCAT</i>	8
La comissaria dels Mossos ja és una realitat. <i>J. Font</i>	9
Opinió	11
Hem fet un bon negoci? El temps ho dirà. <i>V.H. Marçet</i>	11
El «procés», fem autocrítica? <i>X. Rius</i>	14
Concurs «La qualitat és en el detall»	17
Actes i esdeveniments	18
El conseller Puigneró inaugura l'ampliació ... <i>J. Riera</i>	18
Joan Vilalta: sobreviure a l'horror. <i>A.B. Mata</i>	20
Cosme Homs: «Em va semblar una història ...» <i>J. Clarà</i>	21
Artesania i pintura. <i>C. Riera</i>	22
Trobada castellera. <i>E. Roca</i>	23
Moianès	24
Exclusiva: Tintín visita Castellcir. <i>F. Rochel</i>	24
En ple funcionament en educació. <i>Consell Comarcal</i>	27
Consorti del Moianès	28
Notes terçolenques. <i>R. Puig</i>	30
Estanyencs a Codalet. <i>D. Prat</i>	31
De fora estant	32
Josep Sert i Pladevall, fuster a Washington DC. <i>X. Juncosa</i>	32
Perfils	34
Carles Illa, el fotògraf del temps. <i>J. Clarà, J. Font</i>	34
Una mica d'història	38
Monistrol de Calders: de mas Saladic a ... <i>G. Erill</i>	38
Les entitats informen	42
Segona edició del Xics Festival. <i>Associació Mou-te</i>	42
L'Esplai en fa 40! <i>Associació de Gent Gran de Moià</i>	43
Projecte Gegant. <i>Colla de Geganters de Moià</i>	45
<i>Modilianum</i> monogràfic sobre l'Estany. <i>A.C. Modilianum</i>	47
Biblioteca de Moià	48
El Bufó que va haver de marxar ... <i>N. Trullà, I. Serra</i>	49
Museu de Moià	51
El voluntariat, una tasca necessària. <i>M. Martínez</i>	54
Miscel·lània	56
Com deu ser el cucut? <i>D. Fonts</i>	56
Cultura i progrés. <i>Ll. Ceraols</i>	56
Lletres	59
Versos diversos... <i>B. Fonts</i>	59
Publicacions / Breus	60
Moviment demogràfic / Necrològiques	62
Dades meteorològiques	66

Fot. Josep Font

VIDA MUNICIPAL

El PDeCAT abandona el ple de Moià

Josep Font

El dimecres dia 20 de juny és el dia que els Mossos han començat a treballar des de la nova comissaria de districte. Falten unes hores per a l'inici de l'estiu astronòmic. L'ordre del dia del ple s'estructura en tres parts: la part resolutiva, que consta de deu punts; l'activitat de control de l'ajuntament i els precs i preguntes. El ple comença més de mitja hora tard. El motiu? Hom ha convocat a una reunió prèvia, interna, els regidors per tractar del punt 8 de l'ordre del dia, referent a l'enderroc d'una casa i a les sancions a propietaris, promotor i arquitecte per un immoble construït en sòl no urbanitzable a la zona de Vilarsa. L'advocat dels propietaris ha entrat una instància a l'ajuntament que adverteix que interposarà una querella criminal (amença, en paraules de l'alcalde a l'inici del ple) si es vota afirmativament aquest punt. Aquesta instància es vol incorporar a l'expedient i cal un informe per escrit del secretari. Per això el punt es retira de l'ordre del dia i amb aquest anunci s'enceta el ple. A la sala de plens hi ha presents l'advocat i els propietaris de l'immoble.

Un dels primers punts del ple és la incorporació de Jordi Marsinyach Homs com a nou regidor del grup PDeCAT. Acaats els formulismes, el nou regidor saluda, una per una, totes les persones que són membres de la corporació, el secretari i l'interventor. El clima del ple és més que cordial, hi ha bona sintonia. També l'alcalde dedica unes paraules de benvinguda al *Marsí*, i es reforça la impressió que no hi ha grans discrepàncies a l'ajuntament entre govern i oposició, com es despenia de l'article «A un any de les eleccions municipals», publicat a la *darra TOSCA*. Però aquest bon ambient és un miratge. Fa només set minuts que dura el ple i abans de passar als altres punts Maria Tarter demana la paraula.

La portanveu del PDeCAT detalla que, en aquest ple, el secretari ha canviat la forma d'elaborar les propostes. En els expedients s'inclouen documents en *word*, oberts, que contenen dictàmens sense signatures ni de l'alcalde ni dels tècnics municipals, assegura, i demana que es retirin de l'ordre del dia. La temperatura

El ple municipal del 20 de juny, en una imatge de la seva transmissió

LA TOSCA Can Carner. Joies, 11-13 - 08180 Moià · latosca@latosca.cat · www.latosca.cat

Consell de Redacció: Mercè Bigorra, Jaume Clarà, Josep Font, Albert Lozano, Elvira Permanyer, Roser Portet, Josep Riera, Elisa Roca, Josep Ruaix, Elvira Vilardell
Administració: Eduard Gómez
Impressió: Winihard Gràfics, Moià
Disseny de la revista: Soldevila. Disseny i Comunicació
DL B-4501-1983 — ISSN 2014-5160, 2014-5179 (versió digital) — 8 números l'any. Preu de l'exemplar: 4'5 euros

LA TOSCA és membre de l'Associació Catalana de la Premsa Comarcal

Edita: ASSOCIACIÓ CULTURAL
MODILIANUM

Amb el suport de Generalitat de Catalunya
Departament de la Presidència

ambiental de la sala es dispara de cop i comença una discussió entre el secretari, Miquel Colom, que defensa la correcció administrativa de la documentació, i Maria Tarter. El grup del PDeCAT insisteix en la inseguretat jurídica que comporta votar documents d'aquesta forma i anuncia que es retiren del ple en aquesta part resolutiva i que ja s'hi incorporaran de nou en l'apartat de fiscalització, de control de l'ajuntament. Han passat a penes vint minuts i, per primera vegada des de la recuperació democràtica, uns regidors abandonen el ple, un fet que no havia succeït ni en la fase més aguda de la crisi de l'IBI i del deute municipal, amb manifestacions contra l'ajuntament al carrer. El flamant regidor Jordi Marsinyach amb prou feines ha tingut temps d'asseure's a la cadira.

Dionís Guiteras lamenta que es posi en qüestió el secretari i qualifica d'electoralista l'actitud del PDeCAT. S'aproven la resta de punts previstos de la part resolutiva, amb projectes com el Pla Local de Joventut, el de l'Emblema Municipal i l'aprovació definitiva de l'Ordenança de Civisme i de Convivència Ciutadana. Els regidors del PDeCAT són ara a la sala de plens, però no al seu lloc a la taula. L'alcalde pregunta als regidors d'AraMoia si tenen algun comentari o pregunta i, davant el silenci, dona per acabat el ple. La contrarietat és visible i algun assistent assegura que se senten expressions dures en sortir, amb advertiments d'avisar els Mossos que tot just estan fent la seva primera jornada de treball a Moià.

L'endemà mateix AraMoia publica un comunicat força dur amb el PDeCAT. Es qualifica la seva actitud d'electoralista i que posa en dubte la professionalitat dels tècnics de l'ajuntament. El PDeCAT, diuen des de l'equip de govern, no té polítiques alternatives i s'aferra a temes tècnics per desgastar l'ajuntament.

En dies posteriors, Maria Tarter declara a LA TOSCA: «No vèiem els do-

cuments correctes, amb inclusió de dictàmens sense signar. [...] En cap cas no pretenem d'atacar ni AraMoia ni el Dionís. [...] La seguretat jurídica del que votem no es pot minimitzar, ja que pot portar conseqüències molt importants.» Enlloc no diu que no es pugui qüestionar el secretari, i reconeix que va quedar colpida pel que va passar en anteriors legislatures, amb expedients que el llavors secretari, Francesc Armengol, també assegurava que eren correctes i va comportar que molts regidors tinguessin els comptes corrents embargats o a portar les escriptures de les seves cases per fer front al cas del Tribunal de Cuentas.

L'actitud de les regidores del PDeCAT pot estar relacionada amb la seva activitat professional: Montserrat Girbau és secretària interventora de l'Ajuntament de Sant Quirze Safaja, mentre que Maria Tarter és assessora del grup municipal del PDeCAT a l'Ajuntament de Granollers. Estan avesades, per tant, al procediment administratiu. Les seves declaracions, afegides al comunicat d'AraMoia, posen el focus d'atenció en el secretari.

Preguntat per LA TOSCA, Miquel Colom ha declinat amablement de participar en aquesta polèmica, informant que mai no fa declaracions als mitjans de comunicació, perquè no té condició de representant municipal. És amb els informes tècnics que expressa les seves opinions.

Colom havia treballat anteriorment per a l'Ajuntament de Moià mitjançant empreses de les quals és administrador o en les quals participa. Té la màxima categoria com a habilitat de caràcter estatal i té plaça fixa en el Consell Comarcal del Barcelonès. És a Moià en comissió de serveis, amb un cost total per a l'Ajuntament de Moià d'uns 85.000 € l'any. Especialista en matèria d'urbanisme, té un paper rellevant en els processos de legalització de les zones industrials i d'altres actuacions com la Zona A de Montví de Baix.

now

Samsung QLED TV 139,7 cm (55")

al 0 % TAE (assegurança inclosa)

amb cinema i sèries

per 62,48 €/mes

Family Illusions

 CaixaBank

A CaixaBank pots fer realitat les teves il·lusions. I ara, pots finançar un **televisor Samsung QLED de 139,7 cm (55") al 0 % TAE¹**, sense interessos ni comissions, amb tot el cinema i les sèries de **Rakuten TV** i **FlixOlé** per 62,48 € al mes. Producte ofert per Compra Estrella.² I a més, amb l'assegurança SegurCaixa Electrodomèstics inclosa.³

Aprofita-ho aquí, allà i, sobretot, ara.

1. Finançament amb préstec, ofert per CaixaBank, SA, i finançament amb targeta, ofert per CaixaBank Payments, EFC EP, SAU en exclusiva per a targetes comercialitzades per CaixaBank que acceptin fraccionament. Finançaments subjectes a l'anàlisi de la solvència i de la capacitat de devolució del sol·licitant, en funció de les polítiques de risc de l'entitat que correspongui. **Condicions de finançament per al televisor Samsung QLED Q8FN de 139,7 cm (55") (QE55Q8FN) + Rakuten TV + FlixOlé:** Termini: 48 mesos, TIN: 0 % (TAE: 0 %). Sense comissions d'obertura ni d'estudi. Import total finançat sense assegurança: 2.199 € (39 quotes de 54,98 € i una última de 54,78 €). Import total finançat amb assegurança: 2.499 € (39 quotes de 62,48 € i una última de 62,28 €). El finançament per adquirir el televisor es pot formalitzar sense contractar l'assegurança. Durada de l'assegurança: 30 mesos. Consulta altres opcions de finançament a la teua oficina de CaixaBank. 2. Promoció i venda oferta per PromoCaixa, vàlida fins al 31-8-2018. PromoCaixa, SA, Gran Via de Carles III, 105, 08028 Barcelona. NIF A-58481730. © PromoCaixa, SA, Barcelona 2009. També disponible amb pagament al comptat. PVP sense assegurança: 2.199 €; PVP amb assegurança: 2.499 €. Per a informació més detallada sobre el televisor i les condicions de venda, consulta www.CompraEstrella.com. 3. **SegurCaixa Electrodomèstics** és una assegurança de SegurCaixa Adeslas, SA d'Assegurances i Reassegurances, comercialitzada per CaixaBank, SA, operador de bancassegurances exclusiu de VidaCaixa, SAU d'Assegurances i Reassegurances, i autoritzat de SegurCaixa Adeslas, SA d'Assegurances i Reassegurances, amb NIF A08663619 i domicili al carrer del Pintor Sorolla, 2-4, 46002 València. I inscrit en el Registre de Mediadors de la DGAPF amb el codi C0611A08663619. Informació subjecta a les condicions generals, particulars i especials de cada pòlissa, i també a les condicions de subscripció. En cas de sinistre, truca al telèfon d'atenció per a sinistres de SegurCaixa Electrodomèstics: 932 757 945. Límits de la cobertura: a) 3 reparacions per anualitat per un import màxim de 300 €/reparació entre desplaçament, mà d'obra i materials; b) No es reparen els electrodomèstics de més de 10 anys d'antiguitat ni els béns d'oci de més de 5 anys d'antiguitat; c) Si el cost de la reparació supera els 300 €, s'indemnitza el client en funció de l'antiguitat del bé avariat; d) Període de carència: 30 dies. NRI: 2501-2018/09681

Motius de l'abandonament del ple

Grup municipal del PDeCAT

El grup municipal del PDeCAT Moià volem exposar els motius pels quals ens vàrem veure obligats a abandonar el ple ordinari del dimecres dia 20 de juny. Cal indicar que el primer que vàrem sol·licitar a l'alcalde va ser la retirada dels punts del 3 al 10 de l'ordre del dia, ja que no constaven en l'expedient els documents signats que es porten al ple per a la seva aprovació (anomenats dictàmens) i, en canvi, el document que van aportar va ser l'acta de la comissió informativa prèvia al ple en format *word* i, per tant, no signat ni per l'alcalde ni pel secretari.

L'Ajuntament de Moià, a dia d'avui, té un secretari habilitat nacional de primera categoria, el Sr. Miquel Colom i Canal, triat per l'alcalde per a ocupar provisionalment durant un any aquesta plaça, amb un cost anual de 84.201,40 euros, que inclou un complement de productivitat de 2.763,46 euros/mensuals.

A part d'exercir les nostres funcions com a regidores i regidors, i vistos els precedents al nostre poble, tenim el deure de vetllar per la seguretat jurídica de tots els membres del plenari. Un document en format *word* i sense les signatures electròniques no en té cap, encara que el secre-

tari habilitat nacional *in voce* (a viva veu) en doni fe. Aquests fets es comunicaran a la Direcció General d'Administració Local perquè en tinguin coneixement.

Tot i els dubtes que vàrem plantejar sobre la validesa legal d'un document *word* sense signar, el secretari va donar per vàlid el document *word* en qüestió i l'alcalde va decidir continuar amb el ple.

Davant aquests fets, i no estant d'acord amb el criteri del secretari habilitat, vàrem informar que sortiríem del ple durant l'aprovació dels punts de l'ordre del dia i que ens hi tornàrem a incorporar en el punt de «Control i fiscalització dels òrgans de govern» per a realitzar el nostre deure com a grup que es troba a l'oposició.

Però un cop acabada la vota-

ció del punt 10 de l'ordre del dia i mentre estàvem entrant a la sala de plens, el senyor alcalde va dir que, en no haver-hi preguntes, donava el ple per finalitzat, impedit el control i fiscalització de l'equip de govern per part del nostre grup.

Hi som, hi hem sigut i hi serem sempre per defensar i debatre temes importants per a Moià, així com per donar suport en temes transcendents a l'equip de govern, però sempre dins la legalitat.

Maria Tarter, Montserrat Girbau i Jordi Marsinyach, regidors del PDeCAT

La comissaria dels Mossos ja és una realitat

Josep Font

El divendres 6 de juliol al migdia es va inaugurar a Moià la comissaria dels Mossos d'Esquadra, en un acte que va comptar amb la presència del conseller Miquel Buch, així com de tots els alcaldes dels municipis del Moianès. De fet, la comissaria ja era operativa des del dia 20 de juny. Les noves instal·lacions són compartides amb la Policia Local i ocupen una ala de la planta baixa de l'Ajuntament de Moià. S'hi accedeix des del carrer de les Joies.

En els parlaments d'inauguració, tant el conseller Buch com Dionís Guiteras, alcalde de Moià, van recordar que la infraestructura s'havia acordat amb el conseller Joaquim Forn, que és actualment en una presó de la veïna comarca del Bages. Per suavitzar el dramatisme de tenir un conseller legítim empresonat, Buch va afegir que, essent la primera comissaria que inaugurava, podia ben dir que era «la més bonica que mai havia inaugurat», mentre que Guiteras va donar la benvinguda als Mossos, molt esperats per la població en un moment en què la policia local de Moià està reduïda a mínims. «Us posarem les

màximes facilitats perquè us sentiu com a casa», va reblar.

La comissaria de Moià s'anomena comissaria de districte (CD) i presenta força particularitats. La primera és que la sergenta cap de la comissaria és la bagencina Rosa Oviedo. Moià i Sort, al Pallars Sobirà, són les úniques comissaries de districte de Catalunya que tenen una dona com a cap. Dels 913 sergents que hi ha al cos dels Mossos, només el 10% són dones. I, en aquest sentit, encara hi ha més particularitats. Mentre que la proporció de dones als Mossos és d'un 25% per al conjunt de Catalunya, en el cas de Moià les dones són la meitat d'una plantilla inicial de deu persones. Rosa Oviedo —que atén LA TOSCA de seguida, amb bona predisposició i molt cordialment— va iniciar la seva carrera professional en l'especialitat de trànsit, on va estar fins al 2008. A partir de llavors va portar tasques de comandament en l'àmbit de la seguretat ciutadana. Abans d'arribar a Moià va estar a l'ABP Bages, on va ser coordinadora dels grups de Proximitat Rural,

La cap del CD Moianès, R. Oviedo, amb l'alcalde Guiteras i el conseller Buch, el dia de la inauguració de la comissaria (fot. Xavier Rius)

d'Ordres Judicials, del Grup d'Atenció a la Víctima i de l'Oficina de Relacions amb la Comunitat. Considera «un repte i una gran responsabilitat» estar al capdavant de la CD de Moià i, encara que no ho diu, expressa il·lusió, convicció i empena al llarg de la conversa. El patrullatge, explica Rosa Oviedo, seguirà un model de proximitat. Pretén copsar les sensacions de seguretat de la ciutadania i no solament reaccionar quan es produeixen incidents. Els Mossos visiten botiguers, nuclis disseminats i masies per informar-se i saber les necessitats en matèria de seguretat. En les poques setmanes de servei ja fa un balanç molt positiu, perquè «hem estat molt ben rebuts». Comenta que la frase que més han escoltat és «de veritat que ja esteu aquí? Ja era hora».

L'horari de la comissaria és de dilluns a divendres de 7 a 23 hores i els dissabtes i diumenges de 7 a 19 hores. La resta de la franja horària està cobert per la comissaria del Bages. En cas d'emergència, explica Rosa Oviedo, imaginant que hi hagués, suposem, una incidència a Santa Maria d'Oló i la patrulla fos, hipotèticament, a Sant Quirze Safaja, amb els operadors dels mossos es desplaça la patrulla més propera, amb independència

Rosa Oviedo, cap del CD Moianès, i Andrés Jiménez, cap accidental de la Policia Local (fot. J. Font)

de la comissaria a la qual pertanyi, com fan els bombers en cas d'un incendi, garantint així que la població no queda en cap moment desatesa i que s'arriba amb la màxima brevetat.

Àrea de recepció de la CD, compartida per Policia Local i Mossos (fot. J. Font)

Rasquera, 2012.
2.788 hectàrees cremades.

EN UN INCENDI, NO NOMÉS PERDEM UN BOSC.

En els darrers 15 anys els incendis han cremat unes 65.000 hectàrees a Catalunya, amb un balanç de milers de persones evacuades, nombrosos danys materials i econòmics, desenes de persones ferides i fins i tot víctimes mortals. Evitar-ho és responsabilitat de tothom.

El foc ens toca de prop.
#NoNomésBosc

OPINIÓ

Hem fet un bon negoci? El temps ho dirà

Victor H. Marçet

En la darrera TOSCA, pàgina 5 i següents, hi tenim un llarg article que no té pèrdua. La quantitat de temes que toca, tots relatius a la vida municipal, donarien per a molts comentaris, com el que penso fer en aquest article, però, per falta d'espai, avui tan sols en tocarem un. Els altres, doncs, caldrà deixar-los per a un altre dia.

Es fa difícil parlar del Mossos al Moianès sense contextualitzar-los globalment. En l'esmentat article, i parlo d'aquest tema en concret, l'alcalde, Dionís Guiteras, no ens aclareix gaire els conceptes. Com a bon polític que és, generalitza i difumina les funcions del dia a dia. Les regidores del PDeCAT només ens hi poden abocar una mica més de claror, per manca —diuen— d'informació. Ja deuen saber —el Dionís, segur— que la informació és sinònim de poder. El que hom no veu gens clar és si, des d'un punt de vista estrictament logístic, hi haurem guanyat o, contràriament, hi haurem perdut. D'entrada, ens diuen que només tindrem una patrulla, a dos torns de treball, per a tot el Moianès. Només una per a tota la comarca? No sé com els va a la resta de pobles, però, posem per cas Moià, si actualment tenim una urgència i els Mossos triguen a venir de Manresa, en el millor dels casos vint-i cinc minuts, dedueixo que, en el cas de Moià, a venir des de qualsevol punt del Moianès hi poden estar, si fa no fa, el mateix. Però la comarca està constituïda per deu pobles, i si la urgència és a Calders i s'escau que en aquell moment la patrulla és a Castellcir, diria que Calders haurà fet un mal negoci. Com és imaginable, d'exemples en podríem posar molts d'altres, fàcilment extrapolables. I, per acabar-ho d'adobar, a la nit ens quedem a les fosques.

Anys enrere, abans de crear-se oficialment la nostra comarca, en una de les moltes cartes que vaig escriure als diaris, n'hi va haver una que feia referència a l'actuació dels Mossos en l'àmbit de Moià, i que al comissari en cap de la Regió Central (Bages, Osona, Berguedà, Solsonès i Anoia) se li va posar molt malament. Tant és així que me la va contestar des d'un dels mitjans de comunicació, en format escrit i personalitzat, i de manera no gaire respectuosa envers la meva persona (en guardo tota la documentació publicada). No vaig tardar ni quaranta-vuit hores a contestar-li. La meva resposta, adreçada a ell personalment, no va ser mai publicada en cap dels mitjans. Altrament, alguna cosa o altra devia passar a les altes esferes policials o polítiques, perquè passats vuit dies el mateix comissari va tornar a escriure una altra carta, també adreçada a la meva persona, que sonava més a disculpa que a cap altra cosa. Veurem què passa ara. Em consta, però, que aquest episodi va tenir repercussió i se'n va parlar en posteriors reunions referents a la seguretat ciutadana del nostre poble. I si ho dic és perquè els mitjans de comunicació són el quart poder (dels visibles) i ens n'hem de valdre. No podem ser tan conformistes i sí més crítics i reivindicatius. Encara que sigui amb veus tan escardalenques com la meva.

Nosaltres, inevitablement, formem part de l'organigrama general que té muntat el cos dels Mossos d'Esquadra. I, per tant, gaudim dels avantatges i també dels inconvenients que se'n puguin derivar. Tindrem millor o pitjor servei en funció d'aquest organigrama, que desconec, naturalment, i que serà el que determini, entre altres qüestions tècni-

ques i en funció de les disponibilitats, la quantitat d'efectius destinats a cada comarca.

Tanmateix, ara l'amable lector em permetrà que faci servir una dita castellana que crec que en el cas que ens ocupa és molt il·lustrativa i que diu «Quien mucho abarca, poco aprieta». Talment es així. Com he dit de bon principi, es fa difícil parlar dels Mossos sense contextualitzar-los en el seu conjunt. Hom, que és molt ignorant, desconeix quines són les funcions que obligatòriament i com a policia judicial ha d'assumir el cos dels Mossos. Si hem de tenir en compte, però, el nombre d'efectius de què a primera vista es percep que disposa i les compensacions econòmiques estatals que suposadament es perceben, intuïtivament diria que en segons quines actuacions s'extralimita. Es fa càrrec d'un tipus de delictes dels quals, crec, no hauria pas de cuidar-se. Esmerça massa recursos en tasques que després fan falta en altres afers que li són més propis. ¿Que no hi ha prou Policia Nacional i Guàrdia Civil a Catalunya per a ocupar-se, posem per cas, de segons quin tipus de delinqüència organitzada que opera a nivells nacional i internacional?

No hi hauria res a dir, per descomptat, si, en el molt hipotètic cas que anessin sobrats d'efectius (i de recursos econòmics per a sustentar-los), es dediquessin, també, a col·laborar amb els altres cossos de seguretat estatals. Però estaria per assegurar que no és aquest el cas. No disposen de suficients efectius, i anem curts d'armilla. I el que resulta encara més paradoxal és que, als altres, per manca de maridatge, no els agrada gaire que la policia autonòmica fiqui el nas en aquests assumptes.

Ja sé que no ens ho diran, però seria molt interessant que la ciutadania catalana conegués quina és l'aportació pressupostària estatal assignada als Mossos

Inauguració de la comissaria (fot. Xavier Rius)

i ahora poder-la comparar amb el cost real. M'hi jugaria un pèsol que el balanç és negatiu. És a dir, que el cos dels Mossos és deficitari.

Sense voler pecar d'agosarat, em pregunto per què els Mossos volen abraçar tantes funcions si, d'altra banda, no poden atendre, com a policia preventiva de proximitat i amb la màxima i exigible eficiència per manca d'efectius, les funcions que bàsicament tenen assignades. A l'hora de pagar impostos tots som iguals; tanmateix, per què, en cas d'urgència, els ciutadans de les zones urbanes tenen una patrulla a la porta en cinc minuts, o menys, i els de les zones rurals hem d'esperar-ne vint-i cinc o més?

De la mateixa manera que les policies locals s'ocupen de les seves funcions en el marc de les seves competències, crec que els Mossos haurien de fer més o menys el mateix. I deixar-se d'Interpols i d'altres cabòries per a les quals, com he dit, igualment ja hi ha la resta de cossos de seguretat. Segurament desapareixeria part de l'hipotètic dèficit pressupostari actual i els ciutadans de tot Catalunya estarien més ben servits. Que d'ambdues qüestions es tracta.

El «procés», fem autocrítica?

Xavier Rius Sant

Un servidor, que he anat fent cròniques dels actes al Moianès en favor del referèndum i la independència, tinc un sentiment molt trist quan remiro les fotos de Jordi Turull dies abans de l'1-O, d'Oriol Junqueras en la pre-campanya de Junts pel Sí en el 2015, o de Puigdemont acompanyat de Comín, Forn i Puig a Castellterçol en el centenari de Prat de la Riba. La independència s'anunciava imminent, i ara, presó o exili. Des que va començar el «procés», sempre he criticat la simplicitat amb què Artur Mas el va comparar amb la lluita de Gandhi, i la manca de rigor i contextualització de les comparacions amb les independències de les repúbliques soviètiques o iugoslaves, així com falsedats com que ens emparava el dictamen del Tribunal Internacional de Justícia sobre Kosovo o el dret a l'autodeterminació de l'ONU.

Fa molts anys que escric de conflictes com els del Sàhara, les guerres iugoslaves o Palestina. I una cosa és desitjar, com desitjo, que els sahrauís trobin una sortida a les seves aspiracions, i una altra creure que el referèndum promès per l'ONU es farà. Una cosa és desitjar l'existència d'un estat palestí i una altra discrepar de l'estratègia que han seguit els palestins. Vull dir que criticar l'estratègia de l'independentisme no significa posar-se a l'altra banda. Però no entenc com tanta gent ha callat davant la manca d'anàlisi que hi ha hagut.

* * *

Quan en el 2013, en un moment en què es demanava el pacte fiscal i es confiava que Mariano Rajoy faria alguna proposta, Artur Mas en tornar de l'Índia va dir que el «procés» seria pacífic com el de Gandhi, i també va fer comparacions amb Luther King, ja vaig dir que Mas potser no

sabia el que estava dient. Gandhi i Luther King van passar llargues temporades a la presó, van haver de fer vagues de fam i van morir assassinats.

A mida que el «procés» avançava i es repetien les comparacions amb la Via Bàltica, la independència de les repúbliques soviètiques o Eslovènia, la majoria dels dirigents polítics que ho feien falsejaven la història. La Unió Soviètica era jurídicament una federació de repúbliques agermanades que tenien el dret a autodeterminar-se. Evidentment, si alguna s'allunyava, el Kremlin ho reprimia. Però sobre el paper el dret el tenien. I quan en 1989 es fa l'anomenada Via Bàltica, ni la Unió Europea ni els Estats Units no recolzen les peticions d'independència d'Estònia, Letònia i Lituània, no perquè no hi tinguessin dret, sinó per no posar les coses més difícils a Gorbtxov, ja que es vol evitar que l'URSS es trenqui amb l'arsenal nuclear en mans de cabdills incontrolables. Però dos anys més tard, quan el president de Rússia, Ieltsin, destrona el de l'URSS, Gorbtxov, i Ucraïna i altres repúbliques decideixen separar-se, garantint el control de l'arsenal soviètic, ja van ser reconegudes per tothom, senzillament perquè hi tenien dret. El mateix passa amb la Federació iugoslava. Independentment que Sèrbia ho acceptés o no, que hi hagués guerra o no, com que les repúbliques hi tenien dret, un cop enfonsat el partit oficial que controlava el país, quan Eslovènia i Croàcia van declarar-se independents, foren reconegudes per l'ONU, Estats Units i Alemanya.

Ja més recentment, per tal de justificar la DUI es va dir que ens emparava el dret a l'autodeterminació de l'ONU, cosa que era falsa. L'ONU només reconeix el

Junqueras, Tardà i Turull, a Moià, i Comín i Puigdemont, a Castellterçol (fot. X. Rius)

dret a l'autodeterminació a catorze territoris com Gibraltar, Nova Caledònia o el Sàhara espanyol. Ni Catalunya ni Còrsega no són en aquesta llista. I al Sàhara, tot i tenir moltes resolucions en favor del referèndum, no s'ha fet i de moment no es farà, per l'oposició del Marroc, França, Estats Units i Espanya. Reconèixer això no és estar a favor del Marroc, és reconèixer la realitat.

I l'última mentida que es va dir és que la sentència del Tribunal Internacional de Justícia sobre Kosovo emparava qualsevol independència unilateral. Kosovo, en ser província, no república, no tenia el dret d'autodeterminació. Després de la guerra de 1999 el territori quedà sota l'administració de l'ONU i l'OTAN, i durant nou anys els intents de pactar un estatus per a continuar vinculats a Sèrbia van fracassar. I, mentrestant, l'ONU desplega unes institucions amb eleccions municipals i generals, amb un parlament, un govern i una policia, alhora que l'ONU intentava pagar als funcionaris i pensionistes. I, fracassats tots els intents d'acord, el febrer de 2008, 109 dels 120 diputats kosovars van votar una declaració d'independència unilateral que, donada la protesta de Rússia i Sèrbia, va ser enviada pel secretari general de l'ONU al Tribunal Internacional de Justícia perquè dictaminés si vulnerava el dret internacional. Dos anys més tard, el tribunal respongué que no es pronunciava sobre les conseqüències d'aplicar la declaració —la independència i el trencament amb Sèrbia— perquè ningú no li ho havia preguntat, sinó tan sols sobre la legalitat de la votació de declaració. I afirmà que el fet que el parlament aprovés una declaració d'independència no vulnerava res, deixant clar que no es pronunciava sobre la legalitat de la seva execució.

***

Doncs bé, quan després de la consulta del 9-N, fracassats els intents de nego-

ciar amb Madrid, l'independentisme decidí tirar pel dret, es va mostrar la independència gairebé com a segura i irreversible i, encara que costaria, l'Estat espanyol no la podria aturar i Europa l'acceptaria. Així, quan Oriol Junqueras vingué a Moià el 29 d'agost de 2015 en la pre-campanya electoral de Junts pel Sí, afirmà sense parlar dels riscos que «som protagonistes de l'aventura més gran de la nostra vida, l'aventura més gran del món: aconseguir la independència». No digué que fos fàcil, però en cap moment no va valorar els obstacles o que l'aventura pogués acabar amb ell mateix a la presó. Dues setmanes més tard, l'11 de setembre, Joan Tardà, en l'acte d'homenatge a Rafel Casanova ja no fou tant optimista com Junqueras i afirmà que Catalunya «s'enfrontava a un escac i mat polític i econòmic que s'havia de guanyar per a poder reeixir». I en aquell acte, en el qual també van participar dirigents del PSC del Bages, Tardà no digué que l'única sortida hagués de ser la independència.

Mesos després Tardà tornaria a Moià. Puigdemont era el nou president en haver fet Artur Mas —el que s'havia comparat amb Gandhi— un pas al costat, i l'independentisme, tot i ser majoria al Parlament, s'havia quedat en el 47,8% dels vots. Tardà comparà el «procés» amb «un cotxe atrotinat que necessita benzina per a continuar endavant». La benzina eren els pressupostos que la CUP es negava a aprovar, però si s'aconseguia benzina continuaria endavant. Per a Tardà els pròxims passos no eren un nou referèndum, sinó aprovar unes lleis de transitorietat i la nova Constitució catalana i, al cap de quinze mesos, eleccions i referèndum per a ratificar-ne el text, que «seria molt millor si obtenia el sí del 60%, en lloc d'un just 50%, i començar la desconexió i transició cap a la República». Per a Tardà el perill no era que l'Estat aplicués amb duresa el codi penal i utilitzés els cossos policials,

el problema era que calia una majoria sòlida.

L'11 de setembre següent, el del 2016, l'ex-diputat i ex-president de l'Associació de Municipis per la Independència, Josep Maria Vila d'Abadal, en l'homenatge a Rafel Casanova va donar la independència per assegurada, sempre i quan «la gent i les entitats continuem empenyent». Tampoc no va plantejar el perill d'una resistència de l'estat, de la necessitat de suports a Europa o que el suport de la gent fos inferior al 50%.

L'1 d'agost de 2017, Carles Puigdemont, en la pre-campanya del referèndum de l'1 d'octubre, digué a Castellterçol, en l'acte del centenari de Prat de la Riba, que «la millor manera que d'homenatjar Prat és intentar fer realitat el seu somni i el de diverses generacions que ens ha permès avui tenir el privilegi d'estar a pocs mesos

d'aconseguir la independència». I acabà amb una frase de Prat: «No hi ha perill més gran que l'immobilisme». En cap moment no va parlar de si les estructures d'estat eren a punt, de si tindríem suports internacionals o de si es podria aguantar la repressió.

L'últim a participar en una acte a Moià va ser el conseller Turull, vuit dies abans de l'1 d'octubre. Feia tres dies dels fets de la Conselleria d'Economia i Turull va aconsellar als policies que eren allà de paisà escoltant que gaudissin de la gastronomia, dels carrers i de la conversa amb la gent. Per a ell la independència «era a tocar, ja que tenim la força i l'actitud positiva de la gent». Una setmana més tard aquells policies es van posar els uniformes, i ara Turull i Junqueras són a la presó, i Puigdemont i Comín, a l'exili.

CONCURS «La qualitat és en el detall»

El formatge del Moianès

FORMATGES

MONTBRÚ

www.montbru.com

Està ubicat en un lloc que no pot ser més cèntric, en una casa dolça.

Entre els que identifiqueu correctament on es troba aquest element del poble de Moià farem el sorteig d'un formatge de Montbrú.

Envieu la resposta a latosca@latosca.cat (indicant nom, cognoms i número de telèfon).

La imatge del concurs anterior està situada a la façana de cal Dalmau, al carrer de Sant Sebastià, a tocar del carrer de Sant Pere. El guanyador ha estat Gregorio Montero.

ACTES I ESDEVENIMENTS

Els conseller Puigneró inaugura l'ampliació del BCN Drone Center

Josep Riera

El dia 9 de juny el conseller de Polítiques Digitals i Administració Pública, Jordi Puigneró, va inaugurar l'ampliació de les instal·lacions del BCN Drone Center. El seu director i fundador, Jordi Santacana, informa per a LA TOSCA que les actuals instal·lacions, estrenades l'any 2014 i que acullen empreses, universitats i centres tecnològics d'arreu del món que vénen a fer la seva experimentació amb drons, s'havien quedat petites. Aleshores l'equip d'enginyers del centre va analitzar quin era la millor opció per a ampliar-les, amb l'objectiu d'aconseguir unes òptimes condicions tècniques, i es va optar per la construcció de tres cúpules geodèsiques (*domes*, en anglès). Aquestes estructures arquitectòniques, multifuncionals, són fabricades amb un material extraordinàriament fort per a aguantar amb tota solvència les inclemències meteorològiques, i estan molt ben equipades per a desenvolupar totes les tasques que necessiten els experimentadors, amb absoluta comoditat i intimitat tecnològica. A més a més són respectuoses amb el medi ambient, sense impacte visual i desmuntables, la qual cosa permetria, si fos necessari, establir de manera provisional la seu de l'empresa en una altra part del territori o bé en un altre país, per a desenvolupar un projecte determinat.

Per a dur a terme aquesta ampliació de les instal·lacions, BCN Drone Center ha comptat amb un ajut *Leader* de desenvolupament rural, cofinançat per la Unió Europea i la Generalitat. La finalitat principal és la de «donar un millor servei a totes aquelles empreses, centres, universitats, que vénen aquí per fer ús del nostre centre de proves, i també per a poder mul-

tiplicar la nostra capacitat d'acollir-los», comenta Jordi Santacana.

Cal esmentar que el centre d'experimentació de drons BCN Drone Center, l'únic existent a Catalunya, està situat en un magnífic paratge del Moianès, entre els termes de Moià i Collsuspina, afavorit per les excel·lents condicions climàtiques existents. Disposa d'un espai aeri propi amb una extensió aproximada d'unes 2.500 hectàrees i una alçada de fins a 4.000 peus, amb autorització per a activar-lo cada vegada que es realitzen vols experimentals amb aeronaus no tripulades. Es tracta d'un procediment administratiu aeronàutic que coordinen AENA i AESA, i allò que fa és bloquejar l'espai aeri quan el centre ho sol·licita. Posteriorment, aquesta informació es transmet a tot el món pels canals d'informació aeronàutica.

El conseller Puigneró, que realitzava el seu primer acte en tot el territori des de la seva incorporació al Govern, va anunciar una inversió de 100.000 euros, amb licitació pública, amb la finalitat de potenciar aquesta nova tecnologia dels drons, que la Generalitat considera estratègica per a Catalunya i que pot prestar serveis en molts àmbits. En mencionem alguns: buscar excursionistes extraviats a la muntanya o bé persones grans o criatures perdudes (quan una persona es perd al bosc, amb un dron es pot fer una primera recerca); eliminar plagues de la processonària dels pins; controlar línies i estacions elèctriques; fer inspeccions urbanístiques en el territori, o buscar nius d'espècies protegides, entre altres. Algunes d'aquestes tasques, que fins ara es fan amb helicòpters, es poden fer més bé i de manera més econòmica amb drons.

Instal·lacions actuals. Jordi Puigneró i Jordi Santacana el dia de la inauguració (fot. BCN Drone Center)

Joan Vilalta: sobreviure a l'horror

Anna B. Mata

El dissabte 2 de juny i l'endemà diumenge, a la sala polivalent de l'Esplai de Moià vam poder veure una obra especial i molt colpidora.

En primer lloc, perquè ens va apropar a les molt dures vivències d'un moianès que va sobreviure a la guerra civil i als camps d'extermini nazis, en Joan Vilalta.

Però aquest fet no hauria estat possible si amb anterioritat no s'haguessin produït tot d'accions que, sumades, van portar a l'obra d'aquella nit. El punt de sortida va ser que en Joan Vilalta escrivia —esperonat per les seves filles— els seus records, i que, més endavant, aquests es convertissin en el centre d'un treball de BUP de l'alumne Raül González. I, és clar, que, més endavant, l'Associació Cultural Modilium els edités. Aquesta publicació és la que fa possible que la història d'en Joan Vilalta passi a ser coneguda més enllà del seu cercle més proper. I que això portés en Cosme Homs a preguntar si seria possible dur aquest text memorístic al teatre. I que l'Elvira Permanyer hi donés format teatral i n'assumís la direcció.

I que el Grup de Teatre de l'Esplai posés fil a l'agulla i fes possible la representació d'aquella nit. I aquest encadenat d'accions dóna encara més força a l'obra.

La posada en escena, molt sobria, va fer encara més evident la cruesa de les paraules i els fets viscuts per en Joan Vilalta. Al centre de l'escenari, una pantalla anava mostrant imatges dels diferents llocs per on el va conduir l'exili. Francesc Picas, davant un faristol, feia de narrador i de veu en *off* i ens descrivia i ens posava en context les paraules del protagonista.

I un tamboret. I en Cosme, posat dins la pell d'en Joan Vilalta, traslladava a l'espectador les experiències i vivències que, de tan dures, costen de pair, de manera molt intensa.

La música en directe, composta especialment per a aquesta obra pel grup Espai Música Moià (Daniel Vallejo, clarinet; Miquel Vallejo, trompa; Sara Vallejo, violoncel; Queralt Valls, violí), va ser l'embolcall perfecte que ajudà a fer que els textos arribessin al públic i l'impactessin de forma poderosa.

Cosme Homs: «Em va semblar una història que no podia quedar en l'anonimat»

Jaume Clarà

Cosme Homs (fot. A. Plans)

La carrera artística de Cosme Homs en el teatre aficionat moianès no és pas curta, des que va debutar l'any 1987. Gairebé sempre, però, ha estat identificat amb papers de caràcter humorístic. Ara, posant-se en el paper de Joan Vilalta, ha canviat per complet de registre.

Què et va fer decidir a voler portar a escena el personatge de Joan Vilalta?

Jo sóc fill de la casa de pagès de la Granoia i quan era petit en Joan Vilalta havia vingut a ferrar tant eugues com matxos allà a casa i jo havia sentit alguna cosa d'aquesta part de la seva vida, però sempre m'havia quedat la incertesa de què havia passat de veritat. Fins al dia que al Museu d'aquí Moià vaig trobar un quadern que havien editat els de Modilium, fruit del treball de recerca que havia fet l'aleshores estudiant Raül González i on explicava totes les vicissituds que havia passat en Joan. El vaig llegir més d'una vegada i em va semblar una

història que no podia quedar en l'anonimat, que les vivències d'un patiment tan immens viscudes per un moianès senzill, humil i treballador no podien quedar amagades.

Què ha estat el més difícil a l'hora d'interpretar aquest paper?

El més difícil és el fet d'aconseguir fer arribar a l'espectador, ni que sigui d'una manera minsa, el sentiment d'angoixa, de patiment i tota la cruesa que comporta la vida en un camp de concentració.

Quin procediment de treball heu seguit amb Elvira Permanyer per a dur-lo a terme?

Em sembla de justícia reconèixer el treball d'equip que hi ha hagut en aquesta obra, com ara la direcció i coordinació i també l'ajuda dels traspunts o la magnífica feina feta pels músics. El procediment ha estat treballar..., no parar de fer assajos per anar polint tots els aspectes, sempre amb l'objectiu de sortir en escena amb la dignitat que es mereix un relat com el que s'exposa dalt l'escenari. Teníem clar que si no sortia bé no ho tiràiem endavant.

Quin missatge donaries a l'espectador actual?

Tinc clar que davant d'aquestes vivències l'espectador ha de ser conscient que en el món, si no hi ha respecte entre les persones sigui quina sigui la seva condició, no s'aconseguirà mai una pau plena. I que situacions com aquestes no poden quedar oblidades; cal que ens en fem ressò perquè no es tornin a repetir mai més.

La dura experiència de Joan Vilalta, en la seva versió teatral, es podrà veure el pròxim dissabte 13 d'octubre al Museu Memorial de l'Exili, a la Jonquera.

Els protagonistes, amb les filles de Joan Vilalta (fot. Alfred Plans)

Artesania i pintura

Carles Riera

Durant dos caps de setmana del mes de juny (dies 8, 9 i 10, i dies 15, 16 i 17), l'artesà Josep Fonts i Canellas (Moià, 1944) i el pintor Miquel Rovira i Molas (Tona, 1950) exposaren una mostra del seu art a Moià, a la sala de Cal Bou de la Baixada del Mestre. Una mostra molt visitada (hi van passar pels volts d'unes tres-cents persones).

En Josep Fonts presentava al públic murals de maquetes seves (l'un amb totes les pedres esculpides, un altre amb els treballs fets amb ferro i encara un altre amb totes les peces elaborades seguint la tècnica del trencadís), catorze quadres de façanes de Moià elaborats amb pedra, tres maquetes de rotondes de Moià i dues de rotondes imaginades, pedres esculpides i una reproducció de mida més petita de l'obra «L'home del mil·lenni» (l'escultura gegant que la Fura dels Baus va fer servir per a acomiadar l'any 1999 a Barcelona i que ara està instal·lada en un parc del municipi de Gavà) i, encara, el trencadís representant els famosos còmics el Gras i el Sec (o sigui el duo anglès format per Oliver Hardy i Stan Laurel).

En Miquel Rovira exposava una vintena de quadres a l'oli, de temàtica ben diversa. A aquest pintor-decorador devem l'obra de restauració pictòrica de l'església de la Moretona, de Moià, com també les pintures de l'Oller del Mas, de Salelles, i altres.

En Josep Fonts és autor de les maquetes de l'església i campanar de Moià (exposada a l'església parroquial), del campanar de Puigcerdà (obra que es pot veure al museu de Cerdanya) i de l'església de Santa Maria del Mar (obra que aviat serà exposada a l'interior d'aquesta església barcelonina).

Trobada castellera

Elisa Roca

El diumenge dia 8 de juliol, a partir de les dotze del migdia, a la plaça del CAP, de la vila de Moià, es van aplegar tres colles castelleres en una diada per a popularitzar una mica més aquesta disciplina que, encara que no és una tradició arrelada a la nostra zona, cada vegada crea més adeptes i va incrementant el nombre de colles.

Sota un sol de justícia i amb el poc públic present amagat sota les escasses ombres que hi ha al voltant de la plaça, la colla dels Picapolls de la Gavarresa, formada per gent del Moianès, del Bages i del Lluçanès, va descarregar amb èxit un pilar de quatre, un tres de sis i un quatre de sis, entre altres construccions. La Colla de l'Alt Maresme també va descarregar un dos de sis, un tres de sis i dos pilars de quatre, de manera semblant a la Colla de Caldes de Montbui, que va reeixir en totes les seves evolucions.

Va ser molt interessant observar la disciplina amb què tots els membres de les colles escoltaven les ordres del seu cap per a dur a terme amb fermesa i precisió aquestes torres humanes i la cordialitat amb què van compartir les pinyes per a poder aixecar llurs castells. Tot un exemple de treball en equip.

Fot. E. Roca

MOIÀ
Avda. Zona Industrial, s/n
Tels. 93 830 12 25
93 820 77 77

AVINYÓ
Antoni Prat, s/n
Tel. 93 838 72 78

SANT QUIRZE SAFAJA
Ctra. de Mollet-Moià
Km. 25,400

CALEFACCIONS - INDÚSTRIES
AGRÍCOLA - AUTOMOCIÓ

SERVEI A DOMICILI
TELS. COMANDES :
93 830 12 25 - 93 820 77 77

MOIANÈS

Exclusiva: Tintín visita Castellcir

Francesc Rochel i Vara

Doncs sí, tenim la sort i des de fa un grapat d'anys que en Tintín ve a Castellcir i, per tant, visita la nostra comarca.

Tot va començar quan en Víctor i la Montse van voler assistir a l'assemblea de l'associació de Tintinaires que es va celebrar a Bèlgica, concretament a la ciutat de Brussel·les, l'any 2003. Un detall previst per l'organització va ser el de lliurar un premi al participant que venia de més lluny per assistir a l'assemblea i aquest premi va ser per a en Víctor. Quan va pujar a l'escenari, en Víctor va pronunciar la següent frase: «Je ne suis pas espagnol, je suis catalan.» Els aplaudiments van ser reeixits i també va trobar l'escalf del principal protagonista, en Tintín.

Amb l'assemblea finalitzada i en un moment de distensió, en Tintín va voler conèixer personalment en Víctor. Es van asseure i, mirant-se de fit a fit com si es tractés d'un viatge imaginari, va néixer una relació personal. De què van parlar aquell dia? Doncs heus aquí el relat de la trobada, entre tocs imaginatius i confidències entranyables.

«En Víctor li va explicar que quan era petit la lectura de còmics era habitual, fins i tot hi havia intercanvi d'exemplars entre els companys. De tota manera hi va haver un fet molt importat, que va ser el començament del descobriment del món de Tintín, del teu món. El 23 d'abril de l'any

1964, diada de Sant Jordi, vaig rebre del meu pare un exemplar de *Les joies de la Castafiore* (traducció catalana). L'interès per llegir i per descobrir va augmentar i fins i tot algun dia d'una certa indisposició per a anar a l'escola es convertia en un dia de lectura relaxada i així els efectes de la febre eren més suportables.

»Els anys van anar passant i les circumstàncies van fer que al cap de vint-i-cinc anys hi hagués un retrobament que comportava una descoberta profunda dels personatges del món "Tintín" i concretament del mateix Tintín, l'etern adolescent que lluitava en totes les seves aventures per fer el bé, per crear llaços d'amistat, de tradició i amb un alt respecte per la justícia i el medi ambient. Uns valors amb què jo mateix m'identificava.»

En Víctor, ja de gran, recorda que quan era petit els mitjans d'aquella època eren molt limitats i això feia que amb les aventures de Tintín poguéssim viatjar i somniar alhora: no ens calia la televisió; amb un exemplar i la nostra imaginació podíem viure aventures. «Eren les teves aventures, Tintín», li va dir.

En Tintín li va donar les gràcies per aquest interès i per la vinculació tan arrelada amb el seu món. Amb el seu aspecte de joventut eterna i amb el seu inseparable gos Milú, el va convidar a visitar la part del museu Hergé on els visitants no tenen

Víctor i Montse. Museu Hergé, octubre 2015
(arxiu V. Niubó)

accés; són les seves estances privades, on conviuen tots els personatges envoltats per una magnífica col·lecció de records, dibuixos, roba, llibres i andròmines. Tot plegat formava part de la decoració i, tot sigui dit, era com entrar en un còmic on les vinyetes una per una prenguessin vida pròpia.

Va arribar l'hora d'acomiar-se i en aquests moments en Tintín li va preguntar pel lloc concret on vivia. En Víctor li va explicar amb detall on es trobava Castellcir i també va tenir una pensada: «¿Saps, Tintín? Crec que aquesta trobada m'ha servit per a poder posar a la tornada la llavor per a crear una associació de "tintinaires". Per tant, com que estarem en contacte, ja et faré arribar notícies i fins i tot sempre que et vingui de gust pots venir a casa, a Castellcir. En Tintín va acceptar-ho i amb un «fins aviat» va acabar una trobada plena d'imaginació, sentiment, emoció i tendresa.

Aquella llavor que va sorgir a Bèlgica va quallar. El desembre del 2003 es va crear l'Associació de Tintinaires de Catalunya (<http://1001.cat>), de la qual en Víctor Niubó ha estat president durant dotze anys (2003-2015). Li hem preguntat de quins fets de la seva presidència està orgullós i cal dir que la introducció a la resposta va ser molt «tintinaire»: «Llamp de llamp de rellamp de contra-rellamp!!! Benvinguts a casa, mariners d'aigua dolça...!!! Doncs, contestant a la vostra pregunta, us diré que estic molt cofoi de la creació de la revista —ja en portem un grapat de números editats— i també de la creació de la trobada anual itinerant per tot Catalunya. Us puc informar que la pròxima trobada serà el diumenge 7 d'octubre d'enguany a la població de Cervelló (Baix Llobregat).» Actualment l'associació té uns quatre-cents vint socis.

També vàrem mostrar interès per saber sobre els «Cicles de cinema» que des de fa uns quants anys ell mateix or-

ganitza a Castellcir. Des de fa temps és molt aficionat al cinema i mostra d'això és que quan tenia entre trenta-cinc i quaranta anys va dirigir dues pel·lícules en format de vídeo «betamax». Els «Cicles de cinema» van néixer amb la finalitat de crear una semblança a un cineclub algunes tardes de dissabte, des de Reis a Setmana Santa, en una època en què les activitats, en part a causa del clima, es redueixen, i així tenir el caliu de trobar-nos per veure plegats una pel·lícula i dibuixar entre tots comentaris personals i creatius. El primer cicle va ser l'any 2014, dedicat a Woody Allen. I van seguir l'any 2015, «Cinema francès»; el 2016, «Germans Coen»; el 2017, «El cinema dins del cinema», i, enguany, entre el 13 de gener i el 24 de març, l'hem dedicat al «Western clàssic».

Seguint amb la conversa, ens va explicar que, quan va conèixer en Tintín i la descoberta mútua per l'afició al cinema, li va fer arribar la iniciativa de crear els cicles i el va convidar a passar una estada a Castellcir amb la durada suficient per a poder estar en tot el cicle o en una part. Tintín va acceptar-ho i, per tant, des del 2014 ens visita a Castellcir.

«Ell té la seva habitació, ambientada amb objectes de les seves aventures i amb un lloc especial per al Milú. Fa una vida discreta, entre imaginària i real; en les sessions del cicle sempre entra quan la responsable de sala, la meva dona Montse, apaga els llums i seu a l'última fila amb total discreció.»

Enguany s'ha quedat més temps per poder visitar el Saló Internacional del Còmic de Barcelona del passat mes d'abril. No cal dir que hi va fer molts amics. Acabada la visita, Tintín i el seu gos Milú van fer rumb cap a Bèlgica, a Louvain-la-Neuve, ciutat universitària a una hora en tren de la ciutat de Brussel·les, on es troba el museu, casa seva, el seu racó d'aventures i de reflexió.

«Segurament que tornarà l'any vinent per assistir al pròxim cicle de cinema i també tenim el projecte de poder anar plegats a visitar el saló del còmic més gran del món, situat a la població francesa d'Angoulême, a prop de Bordeus», ens va puntualitzar.

Doncs així ho esperem, Víctor, i et donem les gràcies per obrir la casa a la imaginació, a les vivències d'un personatge ple d'aventures i vinculat a la teva vida, i també te les donem pels cicles de cinema que fan possible que les sessions es converteixin en tardes d'escenes mítiques, de somnis i de records com els de l'últim cicle. Cal dir que els qui ja tenim una certa edat recordem la nostra infantesa, quan els Reis ens portaven pistoles, cartutxeres i qualsevol altre objecte que ens fes sentir un «home de l'oest», fins i tot l'estrella, daurada o platejada, de «sheriff» que lluïem amb molt de goig en les aventures compartides amb altres amics i veïns del nostre entorn. Retrobats amb aquells anys de blanc i negre, potser és pertinent tenir un petit record pel que va ser un cinema emblemàtic a la Rambla de Barcelona per fer pel·lícules de western entre altres gèneres, el famós cinema Capitol, que durant una llarga època tothom anomenava «Can Pistoles». Cinema inaugurat el 23 de setembre de 1926 i actiu fins a 1989, any en què es va reformar per a crear l'actual Club Capitol. Cada pel·lícula tenia quasi vida pròpia a la seva façana amb aquells extraordinaris cartells pintats, de grans dimensions. Era un fet habitual acostar-se a la taquilla i demanar el full de mà, reproducció del cartell exterior de forma rectangular, reclam publicitari de l'època i motiu de recerca de molts col·leccionistes. Mereixen un reconeixement especial les fotografies de promoció dins unes vitrines que es trobaven a l'entrada principal del cinema, on cada espectador, mirant-les embadalit, es feia la seva versió de cada escena;

si, potser per algun descuit, hi apareixia fotografiat algun petó, aquesta era la que tenia més èxit (probablement a dins de la sala aquest petó ens seria robat, censurat, prohibit per les misèries d'una època intolerant, repressora amb la llibertat de fets i de pensaments, on ens volien a tots orfes d'il·lusions).

Sempre ens quedava la possibilitat de reunir mentalment tots aquests petons i, com fa el protagonista de Cinema Para-

diso, visionar-los dins nostre com si fos la nostra pròpia sala de projeccions, una manera lliure i noble de compartir els records d'un passat de cinema; segur que Tintín s'hi hauria apuntat o, si més no, ens faria arribar el seu suport. Les aventures, el cinema, els somnis, les il·lusions, la imaginació, la fantasia i fins i tot un petó de cinema somniat, formen part d'aquell món de quan érem vailets i que mai no hauríem d'oblidar.

En ple funcionament en educació

Consell Comarcal del Moianès

L'Àrea d'Ensenyament del Consell Comarcal del Moianès tanca el curs escolar 2017-2018 havent assumit les competències delegades per part del Departament d'Ensenyament en matèria de transport escolar, gestió del servei de menjador i de les beques de menjador, així com havent dut a terme diferents projectes i serveis educatius en les escoles i en les famílies. També estem tancant les licitacions i adjudicacions del servei de menjador i transport per al pròxim curs 2018-2019.

A nivell de **serveis educatius** destaquem:

- Durant tot el curs escolar s'ha dut a terme en set municipis l'espai de joc i estudi *edu.moianès*, amb 70 alumnes de 6 a 12 anys.

- Per segon any consecutiu, des del Consell Comarcal s'han organitzat en totes les escoles del Moianès els *casals* durant la jornada intensiva del mes de juny, amb 263 alumnes d'infantil i primària i la creació de 27 llocs de treball.

Tots aquests serveis educatius s'estan treballant amb la perspectiva de «Educació 360, educació a temps complet», projecte que finança i lidera la Diputació de Barcelona, juntament amb la Fundació

Jaume Bofill i la Federació de Moviments de Renovació Pedagògica. El Moianès és una de les onze experiències pilot, amb la Taula Moianès Territori Educador (en la qual participen una trentena d'agents educatius).

A nivell de la **gestió de competències** delegades per part del Departament d'Ensenyament, destaquem en relació al pròxim curs 2018-2019:

- *Servei de menjador escolar*: En la sessió plenària del dia 2 de juliol, el Consell Comarcal va aprovar per unanimitat l'adjudicació del servei de menjador de set escoles de la comarca a l'empresa Fundació Catalana de l'Esplai per al pròxim curs, amb possibilitat de pròrroga d'un any. L'import estimat de la contractació és de 288.369 euros/any. Cal destacar que amb la nova adjudicació s'ampliarà el nombre de monitors i de vetlladors per a persones amb necessitats educatives especials, i s'incorporaran més aliments de proximitat i de temporada en els menús per a garantir uns bons hàbits alimentaris, bo i mantenint el preu del menú.

- *Transport escolar*: Per al curs 2018-2019 el Consell Comarcal va treure a concurs públic la licitació del servei de

transport escolar per un curs prorrogable a dos i per un import total anual de 82.855 euros. La licitació es distribueix en sis rutes diferents per a desplaçar els alumnes als dos instituts de la comarca. La mesa de contractació va procedir a l'obertura de sobres de les empreses licitadores el dia 29 de juny. S'està treballant per a poder formalitzar els contractes de totes les rutes durant el mes d'agost, abans que comenci el nou curs.

- **Ajuts de menjador:** El 22 de juny va finalitzar el període de presentació de sol·licituds dels ajuts Individuals de menjador a totes les escoles de la comarca. Durant el mes de juliol es treballa per poder enviar les dades al Departament d'Ensenyament per tal que es puguin fer les resolucions i informar els centres i les famílies de l'ajut que els correspon abans d'iniciar el pròxim curs escolar.

Consorti del Moianès

Actuacions per a la inserció laboral

El Consorci del Moianès torna a gestionar el programa 30 Plus per segon any consecutiu. Aquest projecte té l'objectiu de fomentar la contractació de persones de trenta anys o més que estan en situació d'atur a través de l'atorgament d'un ajut econòmic a les empreses que contractin beneficiaris del projecte i oferint formació per a millorar les capacitats de les persones contractades.

Fins al moment ja s'han subscrit onze contractes a través d'aquesta via i en aquests dies se'n tramitaran com a mínim dos més. Els imports de les sis subvencions ja sol·licitades i pendents de resoldre són per valor de 24.435,82 euros. Resten pendents de ser sol·licitades les set restants.

4a Universitat d'Estiu del Moianès

La Universitat d'Estiu del Moianès, organitzada per la Universitat Ramon Llull i el Consell Comarcal del Moianès, és oberta a tothom, ciutadans del Moianès i de fora de la comarca, i vol ser un punt de referència a l'hora d'oferir una formació continuada i de qualitat al Moianès.

En aquesta quarta edició hi han participat 92 alumnes, que han realitzat un o més d'un dels quatre cursos que s'oferien: Taller d'expressió artística; Mindfulness per a tothom; Gestió de les emocions; Claus històriques de la Catalunya actual (segles XVIII-XX, encaix Catalunya/Espanya).

També hem comptat amb la col·laboració de dues entitats del Moianès: el Cercle Artístic del Moianès i l'Associació Cultural Modilium. A tots ells, moltes gràcies per fer-ho possible un any més!

També fins al moment són dotze les empreses que han contractat (una de Calders, quatre de Castellterçol, una de Collsuspina i sis de Moià), essent els tretze participants un de Calders, quatre de Castellterçol, un de Collsuspina, sis de Moià i un de Monistrol de Calders.

Reconeixement al Consorci

El dia 30 de maig es van lliurar els Premis Reempresa, atorgats per la Diputació de Barcelona i la CECOT en el marc del Saló BizBarcelona. El Consorci del Moianès va rebre el reconeixement de la tasca realitzada com a Punt Local Reempresa de dimensió petita, de la mà de la diputada de Promoció Econòmica i Ocupació de la Diputació de Barcelona, Sònia Recasens, i del president de la CECOT i

Taller d'expressió artística, de la Universitat d'Estiu del Moianès (fot. Consell Comarcal)

del Centre de Reempresa de Catalunya, Antoni Abad.

Aquest premi significa un reconeixement de l'esforç i els resultats obtinguts pel Consorci del Moianès per haver aconseguit, dins la seva categoria, el major nombre de transmissions empresarials seguint la metodologia Reempresa. El Consorci és Punt Local Reempresa des del 2013 amb l'objectiu de facilitar la transmissió d'empreses en funcionament

per part d'empresaris que desitgen cedir la seva empresa a persones reemprenedores o empreses que volen adquirir-les i fer-les créixer.

Els resultats aconseguits fins al 2017 han estat: 46 reemprenedors, 27 cedents (empreses que volen cedir el seu negoci), 13 casos d'èxit (traspassos realitzats). En concret, el passat any 2017 vam tenir: 13 reemprenedors nous, 6 empreses cedents noves i 6 traspassos realitzats.

Premis Reempresa de la demarcació de Barcelona (fot. Judit Contreras/Diputació de Barcelona)

Notes terçolenques

Ramon Puig

Reneix Ràdio Castellterçol

Per als qui ja fa quaranta-quatre anys que estem en el món de la informació local i comarcal, passar del paper al micròfon és un salt quantitatiu diferent (ep!, no dic un salt qualitatiu, perquè prou arraconada està quedant tant la premsa escrita com la literatura impresa perquè, a sobre, jo m'hi «aboni»).

No cal dir, això sí, que la ràdio és directíssima. Heus aquí que, després de vint-i-set anys, si no vaig errat, d'interrupció, Ràdio Castellterçol reneix convertida en «au fènix somrient» i esplendorosa. No és per a menys que un nombrós grup de terçolencs de diverses generacions i ideologies s'hagin unit amb el treball, entusiasme, perseverança i, ara també, perfecció. Ho demostra l'exitós curs de radiofonia que fou impartit, amb una gran participació, per part del periodista local Oriol Puig i Serradesanferm

Som tants els col·laboradors que es fa difícil «passar llista» en aquest espai, però sí que podem mostrar alguns programes punters: «Llegim o què?», d'activitat literària; «Contes», per part de Teresa Arrufat (a qui cal reconèixer una llarga veterania en aquesta temàtica), «Rock clàssic», «Vida rural», «Filosofia»... Referent a la meua modesta aportació, i com vaig dir el 8 d'abril en el programa inaugural, és el premi a nivell personal als anys a què feia referència més amunt. En la vida cal ser agraït.

Memòria històrica de la guerra

S'escauen els vuitanta anys de la ba-

talla de l'Ebre. I heus aquí que el consistori ha obert una comissió popular per a revitalitzar la memòria local, homenatjant d'entrada els tres alcaldes d'aquell tràgic període: Josep Riera, Francesc Prunera —que va ser afusellat— i Isidre Vallmitjana (d'aquest darrer ja en férem referència en el *Truc* dels cinquanta anys). Ens hem de felicitar per la decisió i, sobretot, per sortir de la porta falsa d'aquell «pacte no escrit» del silenci absolut que ha portat sovint a una supina ignorància sobre el tema. Cal agrair també la valentia de *Modilianum*, en el seu moment, de tractar el tema amb la justa cruesa i realisme.

Recordant els germans Canellas i Clapers

No podem acabar aquesta breu passejada terçolenca sense fer referència a l'intent de recuperar la memòria dels

germans Josep i Joan Canellas i Clapers, ambdós traspassats a causa d'una congènita distròfia muscular, adquirida de naixement. El motiu és fer present, quan només fa vint-i-tres anys de la pèrdua del Joan (en els seus trenta-nou anys d'edat) i quinze del Pep (en els seus cinquanta-dos). Donaren participació i impuls al cant coral, al cinema, futbol sala, ajuda logística a entitats diverses i, fins i tot, feren militància política de forma dual. Ingredients, crec, suficients per a poder mirar-los amb renovada memòria. En el programa de la pròxima festa major, i d'acord amb la família Clapers-Soler, fem saber aquesta idea per tal de rebre aportacions i suggeriments.

Estanyencs a Codalet

David Prat

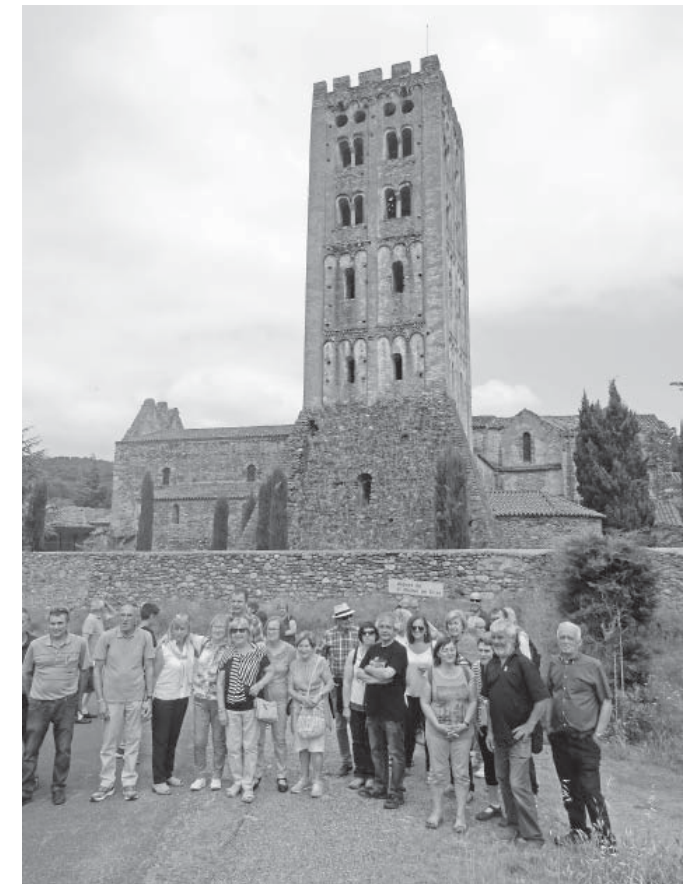
El dissabte 30 de juny una seixantena d'estanyencs van anar a Codalet, al Conflent, per tornar la visita que una representació d'aquest poble va fer al Moianès el setembre passat, aprofitant la Festa Major de l'Estany. Codalet i l'Estany són pobles agermanats i aquestes visites estrenyen el vincle entre ambdós municipis.

Codalet és un poble de la comarca nordcatalana del Conflent i està situat just al costat de la capital comarcal, Prada, vila ben coneguda al sud del Pirineu, tant per ser la seu de la Universitat Catalana d'Estiu, que enguany celebra la seva cinquantesima edició, com per haver acollit dues celebritats de la cultura catalana, Pompeu Fabra i Pau Casals, quan van haver d'exiliar-se després de la guerra del 36.

Els nuclis urbans de Prada i Codalet s'han unit en un de sol, però els codaletesos conserven la seva independència administrativa i constitueixen un municipi (una *comuna*) amb una població molt semblant a la de l'Estany: uns quatre-cents habitants.

Situat al peu del Canigó, Codalet té una joia patrimonial dins el seu terme, Sant Miquel de Cuixà, just el lloc on la representació codaletesa va rebre els estanyencs per oferir-los una visita guiada a l'abadia. L'Estany i Codalet comparteixen el fet de tenir, cadascun, un

monument destacat de l'arquitectura medieval religiosa catalana: el monestir de Santa Maria de l'Estany i Sant Miquel de Cuixà.

Una part de la comitiva estanyenca a Sant Miquel de Cuixà (fot. D. Prat)

En Bernat Nicolau, veí de Taurinyà i gran coneixedor del patrimoni cultural dels dos vessants del Pirineu, va ser el guia que va mostrar als estanyencs l'abadia de Sant Miquel; i va fer la visita en un bell nordcatalà, fet tristament remarcable

per la situació agònica en què es troba la nostra llengua a les comarques septentrionals del país.

Després d'aquesta visita, una part de la comitiva estanyenca va baixar a peu fins al poble resseguint un camí d'uns tres quilòmetres i mig que, durant un bon tros, transcorre paral·lel al rec de Boera, una obra del segle XIX gràcies a la qual avui en dia encara es reguen els camps d'alguns pobles del Conflent. L'abundància d'aigua va ser una de les qualitats de Codalet que els estanyencs van apreciar (i envejar) més.

Un cop al poble, l'ajuntament de Codalet va oferir un aperitiu al pati de les antigues escoles i, acabat, es va anar a dinar al menjador d'una escola d'hosteleria,

on, amb la col·laboració dels voluntaris de la comissió de festes, es va servir un àpat coronat amb un espectacular garrí al forn.

Després del dinar i al ple de l'hora més calorosa, els estanyencs van fer una passejada pel poble. Les façanes de les cases del nucli antic estan decorades amb teles pintades que hi estaran penjades tot l'estiu. I entre aquestes pintures cal destacar la que hi ha a la façana de l'ajuntament, obra de la pintora estanyenca Marina Berdalet.

Per tancar la visita es van ballar tres sardanes a la plaça del poble, a l'ombra dels plàtans, després de les quals els de l'Estany es van acomiadar dels seus amfitrions i es van enfilear a l'autocar per tornar cap a casa.

DE FORA ESTANT

Josep Sert i Pladevall, fuster a Washington DC

Xavier Juncosa

Un recent viatge de feina em portà gairebé tot el mes d'abril als Estats Units; un viatge il·lusionador, un gran viatge;

potser el darrer gran viatge: Nova York, Atlanta, Syracuse, Chicago, Minneapolis, Cincinnati, Filadèlfia, Boston i de nou a

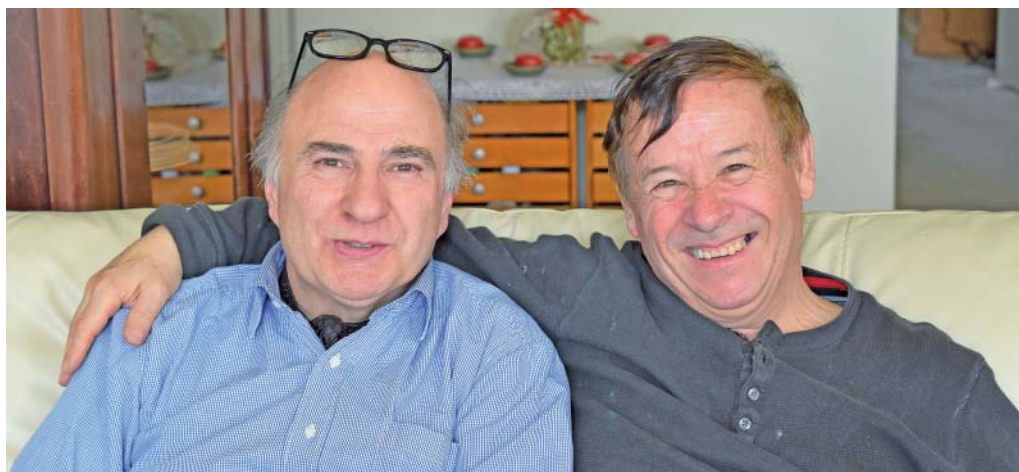
Nova York abans de tornar a casa. Malgrat que l'excusa principal del viatge era el rodatge d'un llarg documental sobre un poeta català que visqué, exiliat, als Estats Units durant gairebé cinquanta anys, hi havia també en el meu interior un cuquet que em deia que havia de trobar als Estats Units un vell i estimat amic d'infantesa que, per aquells inesperats atzars de la vida, sempre imprevisible, fa poc més de cinc anys el portà a començar una nova vida als Estats Units en un moment vital en què gairebé tothom comença a pensar en la jubilació. Tot un valent, vaja.

De qui parlo, però? Parlo d'en Josep Sert i Pladevall, el fill petit de cal Drits, aquella casa menuda del Poble Nou, a la carretera de Manresa, que fa cantonada amb el carrer del Remei, entre cal Pinyoc i ca l'Homs. Ell era el fill petit de cal Drits i jo era el fill petit de ca l'Homs, on passàvem els estius; aquells llargs estius d'infantesa i primera adolescència dels anys seixanta. La tieta Adelina —bé, tieta de la meua mare—, que era la propietària de ca l'Homs per raons que ara ens allargarien massa el relat —però que potser un dia hi tornaré per explicar-ho amb detall—, també fou la padrina, la *padrineta*, del

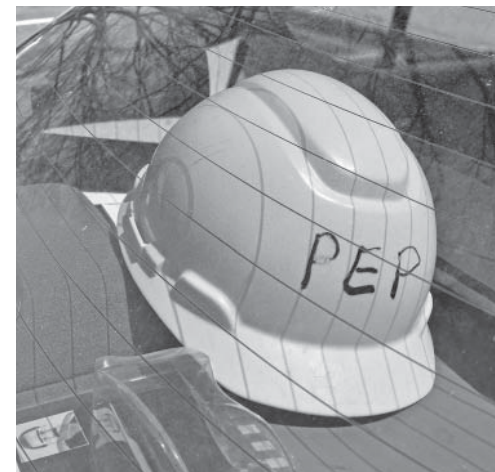
protagonista d'aquesta història: en Josep, fuster de professió.

Setmanes abans del viatge vaig estar buscant a Moià, sense èxit, qui em podria donar la seva adreça als Estats Units. Gairebé tothom amb qui parlava em confirmava que vivia a Washington, però no en sabien res més. El seu precipitat viatge havia desencadenat a Moià una mena de teoria del rumor que havia dibuixat un final ple d'enigmes. Però jo no em volia desanimar i vaig persistir i persistir fins que, pel racó més inesperat, pocs dies abans de sortir de Barcelona, vaig poder parlar amb ell. Eureka!

Dit i fet: dues setmanes més tard vaig dinar amb ell, la seva dona i la seva filla a casa seva, una casa molt bonica en un barri tranquil, prop de Washington, on en Josep fa el que sempre ha fet: de fuster. Un bon fuster. La il·lusió que em va fer retrobar-lo i abraçar-lo a l'altra punta del món és molt difícil que la sàpiga descriure amb la precisió d'un poeta: jo, que em pensava que mai més no el tornaria a veure, el tenia tot just allà al davant. Foren només cinc hores en què els nostres records s'agombolaren i es barrejaren en la conversa, mentre ens acompanyaven unes pel·lícules familiars de finals dels anys quaranta i primers dels cinquanta —filmades pel meu pare i el meu oncle Quimet— on sortien el seu pare, en Josep, la seva mare, la Conxita, i el seu germà Ramon, encara molt petit. Els ulls se'ns van omplir de llàgrimes a 10.000 quilòmetres de casa. Trobar-me amb en Josep fou, no en tinc cap dubte, el millor del meu viatge pels Estats Units. A més, el vaig trobar bé, fins i tot rejuenit, amb ganes de viure i amb una estima i una nostàlgia moianesa que se li dibuixava a la nineta dels ulls. No sabem si en Josep tornarà o no tornarà, però aquella marra de gairebé mil quilòmetres que vaig haver de fer per veure'l és la més plaent i curta de tota la meua vida. Bona sort, Pep.

Xavier Juncosa i Josep Sert

Fot. X. Juncosa

Carles Illa, el *fotògraf del temps*

Jaume Clarà, Josep Font

Carles Illa en una selfie feta amb el dron, a Sant Cugat de Gavadons (fot. C.I.C. - Moià)

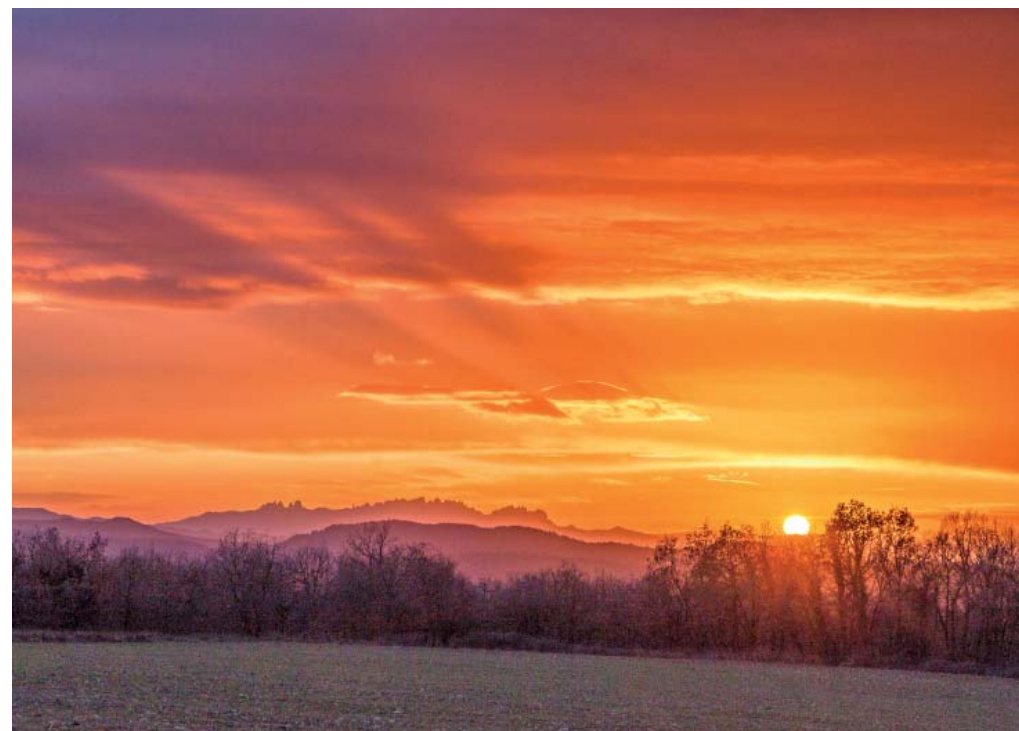
«Cada dia, actualment, em llevo a tres quarts de sis del matí. Me'n vaig cap a Collsuspina, que és el lloc on hi ha una millor vista, em situo per damunt del Garret, cap a la Pollosa, i veig la sortida del sol. Faig diverses fotografies i, com que a Moià hi surt un quart d'hora o vint minuts més tard, ho aprofito i després enganxo la sortida del sol a Moià, on ja puja més rabent. Avui he vist que hi havia unes boirines cap a Castellterçol i he vingut cap aquí.»

Parlem amb Carles Illa i Casanova el dissabte 30 de juliol havent dinat. En el programa El Temps de TV3 han publicat la fotografia de les boirines de la Fàbrega, tot i que ho han fet com a primera de les dues fotos inicials, que posen sense retolar. Si bé Illa se'n queixa —«Costa molt que et treguin les fotos; abans érem pocs i ara som molts... No se surt tant, suposo que al principi feia més gràcia que hi sortís el Moianès... Ara ha d'haver-hi algun fenomen meteorològic extraordinari perquè t'hi posin...»—, la veritat és que la presen-

cia mediàtica de les seves fotografies en els mitjans de comunicació del nostre país és important. Per això LA TOSCA ha volgut parlar amb ell. Reprenquem el relat.

«Encara que cada dia fotografiïs la sortida del sol, cada dia és diferent. Avui, com us deia, hi havia boirines cap a la part de la Fàbrega... Al cap d'una estona arribo a casa amb trenta o quaranta fotos. Les porto en format RAW [en anglès, 'cru'], amb el qual et quedes amb tots els colors i tots els tons de la realitat, i aquí a casa les revelo (també podeu dir que les edito, però per a mi les revelo), les passo a un programa i les redimensiono, perquè cada una d'elles té entre 25 i 30 MB en brut i jo les deixo petites, a punt d'enviar per la xarxa. És el moment en què les poso a Twitter i a Facebook amb links al Meteocat, Arameteo, Meteo8aldia... per compartir-les.»

L'afició de Carles Illa per la fotografia ve de lluny. «Sempre m'ha interessat. A vint anys ja tenia un laboratori a casa, un quarto fosc. Em revelava les meves fotos,

Primera sortida de sol d'aquest any i posta d'un dia d'hivern (fot. C.I.C. - Moià)

en blanc i negre, i hi experimentava: intentava fer sortir dues imatges en la mateixa foto, que la mateixa persona hi sortís dues vegades... Però quan va sortir el color, com que els productes químics a utilitzar i la maquinària necessària eren molt més cars, ho vaig deixar estar. Vaig continuar fent alguna cosa en blanc i negre i la resta la portava a revelar a cal Renom.»

«En una nova etapa em vaig dedicar a la diapositiva. Tiraves un carret de la casa Kodak i l'enviaves a Madrid a revelar. S'havia de projectar, però la foto de la diapositiva tenia tots els colors naturals, a diferència de les impressions en paper. Era el negatiu projectat.»

«I va anar passant el temps. Ja abans de l'arribada del digital, portava a revelar fotos i, si en feia trenta-sis, ja sabia que només se'n podrien aprofitar vuit o deu. Em posava a costat de la Maria Alba, a cal Renom, i li seleccionava les fotos que volia. En molts casos ja no me les feia revelar en paper i, cap al final, ja les feia posar en un CD: s'enviava una llista a la Kodak i al cap d'un temps rebies un CD on cabien 104 fotos digitalitzades.»

Carles Illa, com molts altres treballadors del sector bancari del nostre país, es pre-jubilà jove, amb cinquanta-vuit anys. La fotografia ha estat una de les aficions que hi sortiren guanyant de la nova situació, però no solament aquesta. Altres àmbits d'interès també han estat el món web i la meteorologia. Ja força abans de cloure la carrera laboral, Illa havia fet possible que LA TOSCA estigués a la xarxa. Això succeïa l'any 1996: «En estones de lleure ja havia començat a digitalitzar la revista, en principi teclejant de nou els articles i, des que va sortir el format PDF, amb aquest format. Me'n vaig ocupar fins al 2011.»

«Relacionat amb LA TOSCA va venir també l'interès per la meteorologia. La revista publica les dades de l'observatori de l'Escola Pia, però jo volia treballar més

les dades: fer diagrames, gràfics... de la temperatura de cada any. Però anar buidant les dades, picant-les... era molt lent. I l'any 2006 em vaig decidir a posar l'estació meteorològica, a partir de la qual extrec totes les dades.»

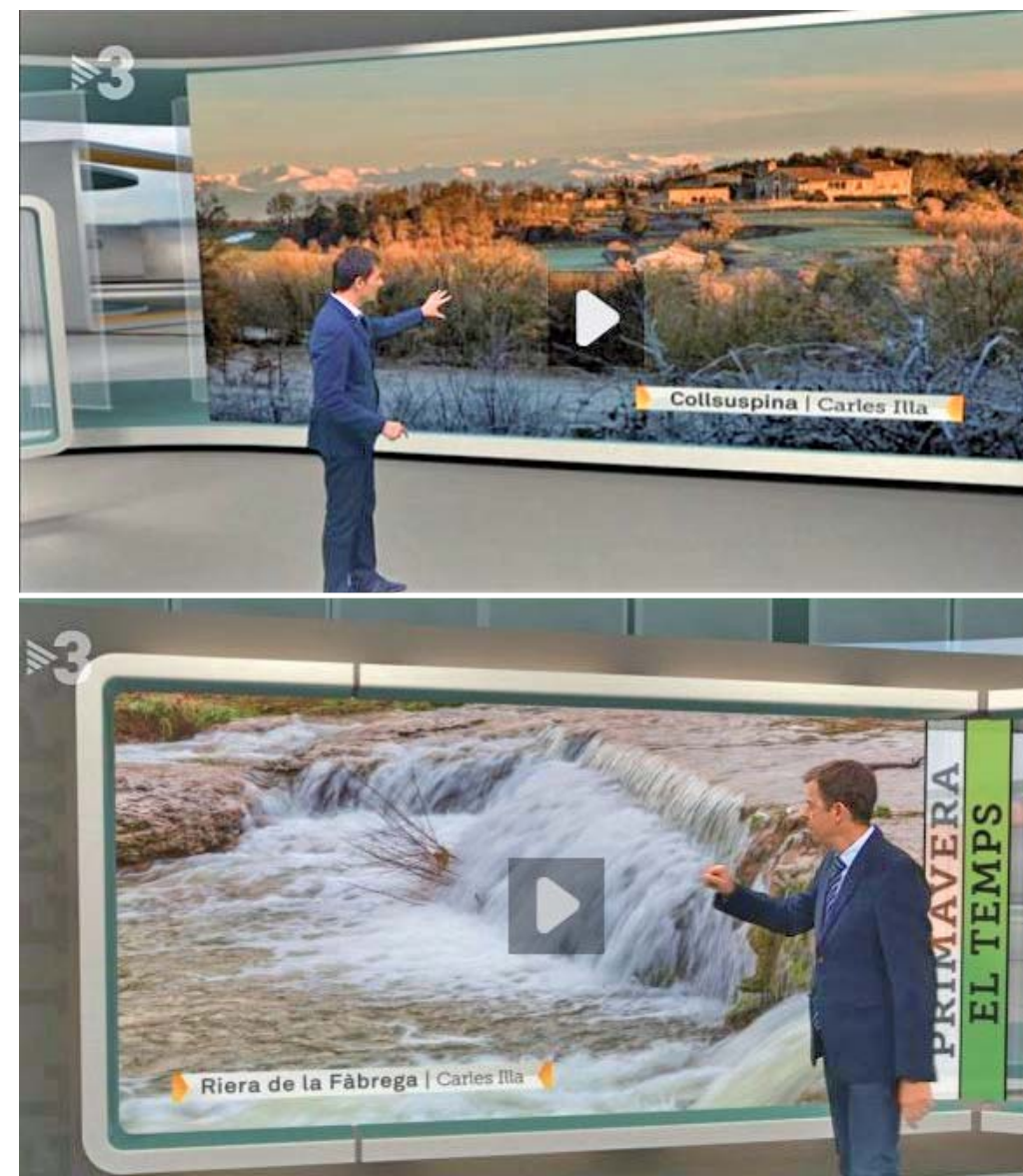
Com afirma Illa, la meteorologia l'ha portat a la fotografia, i a l'inrevés, i tot amb l'ús de les eines informàtiques i la presència a la xarxa a través dels diversos canals que aquesta ofereix. Però no s'està de reconèixer: «En fotografia he anat innovant de manera autodidacta, no he fet mai cursos. I en meteorologia també sóc molt profà. Mantinc la pàgina [www.elmoianes.net] a nivell de donar informació a tothom i oferir un servei de meteorologia local o comarcal. Formo part, per exemple, de la xarxa Meteoclimàtic.»

Fruit de tot plegat, Carles Illa s'ha convertit en un referent «mediàtic» del Moianès. Així, el passat 18 de juny era entrevistat pel programa Els Matins de TV3 en relació a haver estat el Moianès una de les comarques amb més pluviositat durant aquesta primavera. Acabem la conversa amb l'explicació d'aquest fet.

«Van pujar els de TV3 perquè volien veure els efectes de les pluges de la primavera al Moianès, ja que hi ha plogut molt. A finals de maig estàvem gairebé a 500 litres, quan a finals d'any normalment estem a 500-600. Però l'episodi fort va ser l'11 d'abril i ara pel juny venien a buscar grans saltants d'aigua. Els vaig dir que ara no veurien res, perquè aquí l'aigua es filtra. "Si veniu per veure l'efecte en la pagesia, se'n pot parlar..." Volien anar a la font de les Tàpies o al Molí d'en Brotons, però amb el material que porten no era viable... Llavors els vaig buscar altres llocs: els vaig acompanyar a la Fàbrega i a la resclosa de la colònia Jorba, en terme de Calders. A la Fàbrega hi havia baixat molta aigua, però ara ja no tanta, i a la resclosa va fer una mica de pena, perquè quan hi havia anat n'hi

baixava molta, però ara poca... A part de filmar això prèviament, van voler fer un directe en què també es veiés aigua, i se'm va ocórrer portar-los a Sant Quirze Safaja, al Parc de l'Aigua. També van anar a les coves del Toll: els vaig passar un vídeo de quan saltava l'aigua per la porta, quan s'havia inundat...»

Carles Illa ha guanyat diversos premis de fotografia i ha facilitat la projecció mediàtica de Moià i el Moianès, promoció dels paisatges de la comarca en uns mitjans que veuen centenars de milers de persones cada dia. La seva tasca de difusió és com una pluja fina que ha contribuït a posicionar el Moianès a Catalunya.

Fotografies de C. Illa a TV3

UNA MICA D'HISTÒRIA

Monistrol de Calders: de mas Saladic a Ca l'Espardenyer

Gustau Erill i Pinyot, historiadore

A finals del segle XV la parròquia de Sant Feliu de Monistrol de Calders era de caràcter rural i estava formada per dos nuclis dispersos, un d'ells, el considerat principal, al voltant de l'església parroquial, la de Sant Feliu, l'antic monestir de Sant Joan, la masia anomenada Guardiola, on hi havia hagut una petita construcció de caràcter defensiu, amb torre i cos de guàrdia —d'on deriva el nom de *guardiola*—, i un petit raval de cases arreglades en un únic carrer que formava angle recte, des de la capella de Sant Joan fins al mas Guardiola, i que era anomenat *la Sagrera*, derivat de l'espai de trenta passes al voltant del cementiri parroquial que era considerat sagrat, de protecció reial contra els abusos feudals, des de les assemblees de Pau i Treva (Toluges, any 1027).

A la resta de territori de la parròquia, que devia correspondre's molt amb l'actual terme municipal, hi havia una altra església, probablement sufragània de Sant Feliu: la de Sant Pere de Mussarra, que devia servir les masies de l'altiplà de Mussarra (una dotzena, en aquell moment: els masos de Mussarra, el Bosc, Pujol, Pla, Alzina Martina, etc.), on no hi havia cap nucli que es pugui considerar urbà. Sant Feliu era la parròquia de tot de masos, dels quals encara es conserven la Païssa, la Coma, Saladic, Rubió, Balceres (l'actual Solà), l'esmentat mas Guardiola, el Rossinyol, el mas Moragues (ara anomenat Saladic), i dos més que esmentarem després, als quals caldria afegir-n'hi alguns que la memòria dels monistolencs encara té presents (l'Om, l'Otzetó, la Casa Nova de l'Om, Pumanya...) i alguns altres que trobem docu-

mentats, però dels quals no coneixem l'emplaçament exacte (la Sala, la Riba, Brunetes, Turó, etc.).

El poble actual no existia més que en les cases de la Sagrera. No fou fins al segle XVII que es començaren a construir les cases del carrer Nou (que englobava els actuals carrers del Ferrer, o de Fèlix Estrada Saladich, del Sastre i Nou), algunes cases en el camí missader de la Païssa (actual carrer del Serrat) i algunes altres en el camí de Sant Llogari de Castellet (actual carrer de Sant Llogari).

Una extensa vinya, anomenada Vinya del Camp, cobria la major part de l'espai que ara ocupa el poble (d'aquí els noms dels carrers de la Vinya i de la Mallola). Documents de finals del segle XV ja citen els masos Moragues, Saladic i Golobard o Golobardes, que, per les delimitacions territorials que inclouen aquests documents, estaven situats entre les terres de Rubió, les de la Llandriga i les de la Païssa. Documents dels segles XVI i XVII ens deixen ben clar on era el mas Moragues: *mas Saladic*, antigament anomenat *Moragues*, o *mas Moragues*, ara *Saladic*, diuen els textos (alguns d'ells en llatí). El situen a ponent de Rubió i a llevant de Saladic. Per tant, el Saladic original era més ençà, respecte del poble, que el que ara coneixem com a Saladic. Els documents que en delimiten les terres donen com a referència un torrent que davalla fins a la riera de Sant Joan a l'extrem oest del camp de la Garsa (ara, del Xei), i que correspondria al torrentet que es troba en el revolt del final del carrer de Sant Llogari. Del torrent cap a l'est, terres de Moragues, que s'estenia més enllà de la riera,

Ca l'Espardenyer

cap al sot de l'Arç i cap al racó del Rovell; del torrent cap a l'oest, terres de Saladic, originalment.

La delimitació oest de Saladic també queda clara, en aquests documents: el torrent de Cal Senyor, o del Met, ara carrer del Torrent. Tot això es reflecteix clarament en el conjunt de documents que entre 1570 i 1750, amb algunes excepcions, es van signar davant de notari per a la formació del poble: els Saladic, de vegades a través de promotors com Josep Catot, teixidor de lli i negociant, anaren venent en aquest període *patís de terra per a construir-hi casa* (ara en diríem *parcel·les*). En cada document es precisa de quin antic mas són les terres

que s'urbanitzen. Es tracta, doncs, d'una reparcel·lació i promoció urbanística dels segles XVII i XVIII.

On era, doncs, el mas Saladic original? Queda clar que en algun indret proper a la riera entre el carrer del Torrent actual i el capdamunt del carrer de Sant Llogari. En 1625 apareix documentat com a mas derruït, però una sèrie d'indiscriptors fan veure que la casa va ser rehabilitada i tornada a habitar pels Saladic. Ens permeten de veure el seu emplaçament i el seu estat els documents d'establiment de les cases que l'envolten: en efecte, en alguns documents de les cases de Cal Llogari, Cal Tomeu, Ca l'Andreu, Cal Peneta i Cal Fuster de la Closella, apareix una casa dels

CLÍNICA PODOLÒGICA MOIÀ
Centre de Podologia autoritzat pel Departament de Salut Plaça del Colom, 4 2n-2a // 08180 Moià

- QUIROPÒDIES (durícies, ulls de poll, ungles, ...)
- CONTROL PEU DIABÈTIC
- BERRUGUES PLANTARS
- ORTESIS DE SILICONA
- ESTUDIS BIOMECÀNICS
- PLANTILLES PERSONALITZADES
- REVISIONS INFANTILS

HORES CONINGUDES
DIES DE VISITA
Dilluns
Dimercres
Divendres

Cristina Homs Fargas Nº Colegiada: 1456 93.820.91.55 - 659.660.348

Saladic que un cop és esmentada com a en ruïnes, en un altre document que és en part en ruïnes, i en d'altres, habitada. És, doncs, una casa que va patir un incendi o alguna altra malvestat i després va ser reconstruïda. En el segle XIX, la casa és anomenada Cal Montserrat, i en aquell moment hi vivia Josep Monserrat, que s'havia casat amb una hereva Saladich (signa de vegades *Monserrat i Saladich* i d'altres *Saladich i Monserrat*, com era habitual en aquell moment: el nom de la casa prevalia damunt del cognom, si el cap de casa era sobrevingut per matrimoni). Aquest propietari va vendre la casa a darreries del segle XVIII o principis del XIX a Pau Santfeliu, els descendents del qual un segle després la venien als Salls. Un d'ells, Jaume Catot i Urpina, casat amb Josepa Sallas i Ponsa, era l'espardenyer que va donar a la casa el nom actual de Ca l'Espardenyer.

El mas Golobard desaparegué molt aviat (en 1625 ja apareix també com a derruït), però algunes persones grans del poble recorden haver vist restes d'una construcció vella a la zona propera a la cantonada dels carrers del Canigó i de la Costa del Senyor; és versemblant, atès que les terres que es descriuen com a pertanyents a aquest mas són totes les que hi ha entre aquest emplaçament i la riera de Sant Joan: l'antiga Vinya del Camp. El que està amplament documen-

tat és que la creació dels carrers de la Vinya i de la Mallola es fa sempre en terres del mas Golobard, mentre que la dels carrers de Sant Llogari i Xic és en terres de Saladic.

Des de principis del segle XVII els tres masos apareixen units, perquè Moragues ja s'havia apropiat del de Golobard; Saladic, que s'havia emparat del de Trullars abans, s'apropià de Moragues. La raó exacta es deconeix, però molt probablement hi van tenir a veure les pestes i crisis econòmiques subsegüents d'aquells segles, que van fer caure molts masos, els quals es van despoblar, mentre que d'altres subsistien i s'enfortien gràcies als que havien quedat arruïnats. El cas és que els Saladic canviaren de lloc de residència, pel que fa a la branca principal de la família, mentre que mantenia el seu antic mas de Saladic per a una branca secundària. Moragues canvià el seu nom per Saladic, i el vell Saladic va passar a anomenar-se en funció de qui hi vivia. Per això, de primer Cal Montserrat i, més tard, Ca l'Espardenyer.

Per tant, tots els documents trobats fins ara, que poso a disposició de qui hi estigui interessat, ens porten a una conclusió molt clara: la casa que actualment coneixem com a Ca l'Espardenyer és el primitiu mas Saladic, l'original, abans que el mas Moragues adoptés el nou nom de Saladic.

Tel. 608 93 92 33 Direcció Comercial
Tel. 722 41 39 44 Gerència
Tel. 640 25 43 45 Dpt. Comercial
Tel. 93 170 20 28 Oficines
Tel. 603 75 63 44 Dpt. Assegurances

Pl. Major, 11
08180 Moià
serveisdelmoianes@gmail.com
www.grupserveisdelmoianes.cat

GRUP SERVEIS MOIANES SL
GESTIÓ IMMOBILIÀRIA

GESTIÓ I OBRES ÚNIC ESPAI SL

GESTIÓ DE PATRIMONI
CONSTRUCCIÓ - REHABILITACIÓ
PROMOCIÓ D'HABITATGES
PROJECTES D'ARQUITECTURA

Pl. Major, 11 - 08180 Moià - gestiounicespai@gmail.com
Tel. Oficines: 93 170 55 05 - Mòbil: 722 41 39 44

Pl. Sant Sebastià, 6. 08180 Moià. Barcelona
T. 938 300 220 · ferreteriagrau@cadena88.com

Odontologia conservadora i estètica
Endodòncia i pròtesis
Odontopediatria
Ortodòncia
Cirurgia
Implants i periodòncia
Blanquejaments

Visites diàries

CLÍNICA DENTAL ANFRUNS

Dra. Carlota Anfruns Damians - Odontòloga i Màster en Od. Integrada d'adults
Dr. Lluís M. Anfruns i Serra / Metge - Estomatòleg

Av. de la Vila, 3-5 - 08180 Moià - Tel. 93 820 81 28

CAL SILLER

NOVETATS MONTSE

Ctra. de Vic, 6 - MOIÀ
Tel./Fax: 93 830 12 26
calsillermoia@hotmail.com

Confecció de tendals
Capotes per a Jeep
Cortines i decoració
Tapisseria

LES ENTITATS INFORMEN

Segona edició del Xics Festival

Associació Mou-te

El dissabte 30 de juny vàrem celebrar el 2n Xics Festival a Moià. I no podem estar més feliços, ja que en aquesta nova edició van ser més de 2.000 persones, entre infants i adults, les que es van reunir de nou al parc municipal de Moià per gaudir durant tot el dia dels concerts de El Pot Petit, Marc Parrot i Eva Armisen, Xiula, Mainasons i Landry el Rumero. Un preciós i assolellat dia d'estiu va fer gaudir tothom dels concerts i també dels diversos tallers, jocs i activitats que s'hi van dur a terme.

Des de l'organització volem regraciar infinitament tots els qui heu col·laborat d'una manera o altra ajudant al bon desenvolupament del festival. Sobretot el públic, és clar, però també els col·laboradors que han ajudat a l'organització: *Nannak*, que van cedir els seus confortables i suaus canviadors per als més petits; *Aneto* i

Vandemoortele, que van facilitar els seus productes gastronòmics als assistents; els comerços del Moianès que hi van participar i l'Ajuntament de Moià per la cessió del preciós parc municipal.

La comarca del Moianès, una de les zones on encara es combina la natura que ofereix el seu altiplà amb el ritme tranquil i pausat propi de la Catalunya rural, va tornar a ser un batibull de rialles, cançons, balls i l'energia que desprèn la quitxalla quan canta i juga. No tenim paraules per a descriure l'alegria que ens retorna aquesta imatge.

Us convidem a coneixe'ns en la pròxima edició 2019, si encara no heu gaudit de nosaltres. A tots els qui ja ens coneixeu, la família dels Xics Festival us esperem l'any que ve amb les mans i el cor ben oberts. Sou fantàstics!

L'Esplai en fa 40!

La Junta de l'Associació de Gent Gran de Moià

Ja hem fet quaranta anys. En fa més de quaranta que dos senyors de Moià, l'alcalde d'aquell moment, Francesc Romeu, i el delegat de «la Caixa», Ramon Molera, van començar a parlar sobre la conveniència que a Moià hi hagués un Esplai de «la Caixa». Les converses van tenir èxit, l'ajuntament cedí el lloc i «la Caixa» es féu càrrec de l'edifici. Al cap de dos anys, el desembre de 1978, s'obria l'Esplai en el millor lloc del poble, el parc municipal. En la inauguració hi assistiren l'alcalde Romeu i, en representació de «la Caixa», Josep Vilarasau, director general, Jesús Ruiz, sots-director general, i Josep M. Samaranch, director general de l'Obra Social.

És molt important destacar que va ser un encert que «la Caixa» acceptés de fer l'Esplai a Moià, ja que la norma era que no es podien fer aquests tipus de casals en pobles que no superessin els 12.000 habitants, i Moià aleshores només en tenia 3.000. Quan es va saber que obririen un Esplai a Moià, altres poblacions amb més habitants van posar el crit al cel. Moià sí i nosaltres no?

L'Esplai durant aquest temps s'ha fet gran. Hi han passat més de 1.900 socis i avui som 620. Gaudim d'uns bons serveis, patrocinats i finançats per l'Obra Social de «la Caixa» o promoguts pel mateix Esplai. Tot plegat ens fa estar actius tant físicament com mentalment, cosa que a la nostra edat és molt important.

Durant aquest quaranta anys, l'Esplai ha tingut set presidents i una presidenta. Alguns fins i tot han cobert dos mandats.

La solitud és mala companya per a la gent gran. Per això l'Esplai és el lloc adequat per a trobar companys amb qui conversar, compartir excursions i viatges, activitats de tota mena, físiques i mentals, i així afavorir que puguem continuar es-

tant al dia de les coses que sempre ens han preocupat: resumint, per a sentir-nos útils i vius.

Gràcies a tots els socis que durant aquests anys han confiat en l'Esplai. Aquest s'ha pogut fer gran i avui es pot comparar amb qualsevol altre Esplai de pobles i ciutats més grans; així ens ho ha reconegut «la Caixa».

El passat dia 1 de juliol, aprofitant la Festa Major de l'Esplai vam celebrar també la festa del quarantè aniversari. El dia va ser esplèndid en tots els aspectes, el temps també hi va col·laborar.

Es començà el dia amb una missa i, tot seguit, a la sala polivalent es va fer un acte de reconeixement i agraïment a les famílies de Ramon Molera i Francesc Romeu, així com al president de la festa del quarantè aniversari, Gaspar Alòs, el soci de més edat; a la presidenta de la festa major, Maria Sors, i al matrimoni homenatjat en representació dels socis, Cinto Monsech i Mercè Sala. Ens van acompanyar l'alcalde, Dionís Guiteras, els regidors Anna Roca i Martí Padrisa, i la delegada de «la Caixa», M. Lourdes Baulies.

El president de l'Esplai va donar la benvinguda als assistents. Elvira Permanyer recapitulà les efemèrides dels quaranta anys i, a continuació, els homenatjats van rebre una placa de record i un ram de flors. Van prendre la paraula familiars dels socis fundadors, dels presidents de la festa i del matrimoni homenatjat, així com la regidora Roca, la delegada de l'Obra Social i, per tancar els parlaments, l'alcalde de Moià. Per finalitzar l'acte, el grup de Cantaires de l'Esplai van interpretar l'*Himne de l'Esplai*, amb música d'Herminio Escalante.

Tot seguit ens reunírem 160 persones a l'esplanada de l'estanyol, on vam

Acte oficial de la Festa dels 40 anys, a la sala polivalent (fot. Sebastià Renom)

poder gaudir d'una bona arrossada, amb el corresponent pastís de celebració i la copa de cava. Cal agrair als membres del Cau-Agrupació Amadeu Oller l'ajuda i col·laboració durant el dia, fent-se càrrec de la instal·lació i recollida de les taules i de les carpes per alleugerir les molèsties del sol.

La sobretaula va anar a càrrec de l'humorista Ramon de Filiprim i es va sortejar un viatge per a una persona, gentilesa de Viatges Samblas, que va tocar a Salvador Cuenca.

A mitja tarda es va inaugurar a la sala del bar una exposició de fotografies d'aquests quaranta anys i d'objectes i documents de la nostra història. Per acabar la festa hi va haver ball a la sala polivalent.

Com a junta, hem d'agrair la confiança que ens han demostrat els nombrosos socis en assistir als actes de la festa, tant a la sala com al dinar, i a les visites a les exposicions. Moltes gràcies a tothom! I per molts anys!

Dinar a l'esplanada de l'estanyol (fot. Sebastià Renom)

Projecte Gegan

Colla de Geganers de Moià

Els geganers i grallers de Moià us presentem el *Projecte Gegan*, que volem que us sentiú vostre des del primer moment i del qual sigueu partícips tot col·laborant-hi, posant-hi cadascú de vosaltres un granet de sorra per tal d'aconseguir-ho.

Amb motiu dels setanta-cinc anys dels gegants Ferran i Isabel que celebraran l'any 2019, us proposem de realitzar una restauració completa: estructura interna, pintura i vestits. Aquest projecte es va presentar el dia 2 de juny, coincidint amb el Dia de l'Associacionisme Cultural, explicant als moianesos i moianeses els detalls, i es va rebre amb molt bons ulls i amb ganes de col·laborar-hi.

En aquesta recta final, abans d'arribar al seu centenari, és una necessitat poder arreglar totes les parts malmeses i desgastades per culpa del pas del temps. A principis d'aquest any ja ens vàrem veure obligats a fer els dos braços nous del gegant, fet que ens

va fer replantejar la necessitat d'iniciar un procés de restauració de la parella.

De la mateixa manera es portarà a terme la confecció d'uns nous cavallets (la part que sosté tot el pes dels gegants i per on el geganter el fa ballar); mai se'ls han canviat i, per tant, la fusta s'ha fet vella i es fa molt complicat fer-los ballar, ja que no són còmodes i estan deteriorats. Són necessaris uns cavallets nous, adequats als temps actuals.

Fa vint-i-cinc anys que els bustos i mans no es pinten i les cares es veuen desgastades perquè el sol ha fet perdre la qualitat de la pintura. Així, doncs, també caldrà que els facin una passada de pinzell, sempre respectant la policromia original, molt bonica i elegant.

Una de les necessitats que es veuen més és canviar la roba, ja que les capes tenen quaranta anys i els vestits vint-i-set. I com a conseqüència de tots aquests anys de cercaviles no llueixen com abans.

ENVIA: RESTAURACIÓ
692 032 333

#MoiàGegant

#ProjecteGegant

Desgast de la pintura

Estructura interna deteriorada

#MoiàGegant
#ProjecteGegant

En Ferran i la Isabel s'han fet estimar per molta gent i estem segurs que ho continuaran fent; per això proposem que facin un viatge llarg de gairebé un any fora de la vila de Moià. No és que no els vulguem tenir a prop, sinó que els volem tenir més dignes que mai.

Però, tot això com ho farem?

El dia 17 d'agost, en la Festa de l'Arbre Fruiter faran la darrera ballada a Moià, amb un final que esperem que us emocioni, ja que aquest dia marxaran i estaran tot l'any preparant-se per a la tornada, a finals de juliol del 2019.

Aquest 2018 els pintaran i reforçaran l'estructura interna i a principis del 2019 i fins al juliol els faran els nous vestits.

Tot això valdrà molts diners, i per a fer-ho possible es demanarà ajuda a la Diputació de Barcelona, la Generalitat de Catalunya i l'Ajuntament de Moià. Però amb tota l'ajuda que podem rebre d'aquestes administracions no serà suficient i per això necessitem que sigueu els moianesos i moianeses, i tothom qui ho vulgui, els qui ajudeu, en la mesura possible, a fer realitat aquest projecte.

Per això la colla gegantera prepara- rà diverses campanyes de finançament: una campanya de micromecenatge i un sorteig per Nadal. La campanya de micromecenatge la farem cap a finals d'aquest 2018 i tothom qui ho vulgui podrà fer un donatiu mitjançant una pàgina web. A canvi d'aquest donatiu rebran diferents recompenses.

Per a estar al cas de tot el que anem fent, us proposem que us apunteu el telèfon 692 032 333 i envieu un missatge de WhatsApp que digui «Restauració». Des d'aquí us comunicarem tot el que fem sobre la restauració dels gegants, alhora que també ens podreu seguir per les xarxes socials.

Ara és a les nostres mans passar aquest somni a una realitat. No hi ha res que duri per sempre i el tren del temps no para, però tenim un desig i sabem que valdrà la

Fot. Geganters de Moià

pena. Recorrerem mil carreteres plegats i a poc a poc ens anirem fent gegants.

Moià sempre ha estat un poble que treballa per mantenir les seves tradicions i sabem que aquesta vegada tampoc no fallarà!

Amb vosaltres farem el *Projecte Gegant!*

Modilianum monogràfic sobre l'Estany

Associació Cultural Modilianum

El diumenge 8 de juliol, a les dotze del migdia, més de seixanta persones ompliren la sala polivalent de la Casa de Cultura de l'Estany per assistir a la presentació del número 58 de *Modilianum*, dedicat al monestir de Santa Maria de l'Estany.

En el primer article, Francesc de Rocafiguera estudia les donacions dels fidels i les rendes que la canònica agustiniana aconseguí captar en els segles XII i XIII i la divisió en quatre pabordies per tal d'afavorir-ne la gestió.

A continuació Daniel Vilarrúbias analitza unes peces artístiques de l'època del darrer abat, Carles de Cardona: un joc de bordons (1580-1581), que no s'ha conservat, i una creu processional (1584-1585), que es pot veure al Museu del Monestir, obres de l'argenter Antoni Balles. L'article també ofereix dades sobre una veracreu de l'argenter Jaume Parer (1687), també conservada.

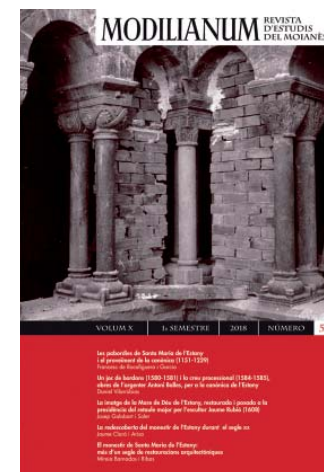
Per la seva part, Josep Galobart documenta la primera restauració de la imatge de la Mare de Déu de l'Estany, feta per l'escultor Jaume Rubió en 1608. En la ma-

teixa intervenció es va col·locar la imatge dins una fornícula de l'altar major, inici del procés de barroització de l'església. També es relaciona la restauració amb la llegenda de la imatge de la Mare de Déu.

Jaume Clarà centra el seu article en el procés de «redescoberta» del monestir de l'Estany en la segona meitat del segle XIX, a redós del romanticisme i de l'expansió de l'excursionisme científic, amb esment de les primeres intervencions arquitectòniques i dels orígens del turisme modern.

Finalment, l'arquitecta Mireia Barnadas compila les principals actuacions arquitectòniques dutes a terme en el monestir des de finals del segle XIX fins ara, amb inclusió d'un important corpus fotogràfic.

En l'acte de presentació hi intervingueren Jaume Clarà, com a president de l'Associació Cultural Modilianum; Josep Galobart, coordinador del número monogràfic; Mireia Barnadas, autora d'un dels articles; Guillem Mercadal, en representació del bisbat de Vic, i l'alcalde de l'Estany, Salvador Tresserra.

Acte de presentació del Modilianum 58, a l'Estany (fot. Josep Font)

Biblioteca de Moià

El 24 de maig es va fer la xerrada-presentació del llibre *Si creus en mi, et sorprendré: el món és ple de somnis per complir, persegueix el teu*, d'Anna Vives i Francesc Miralles. Vives, una noia amb la síndrome de Down, demostra amb aquest deliciós llibre com, sumant la seva millor capacitat, el disseny, a les millors capacitats dels seus companys, ha aconseguit que la seva tipografia social sigui mundialment reconeguda. Una història de superació molt emotiva. Era una activitat inclosa en la Setmana de la Comunitat dels Avets.

L'endemà, un grup de famílies entusiastes es va aplegar a la biblioteca per participar en la «Supernit»: una iniciativa del Club Súper 3, on els nois i noies havien de resoldre un seguit d'enigmes, amagats pels diferents espais de la biblioteca, per tal d'alliberar dues de les protagonistes de la família dels Súpers.

S'acaba la temporada de xerrades del Cercle Artístic del Moianès amb, el mes de maig, «El simbolisme màgic de René Magritte (1898-1967)», a càrrec del doctor

en Belles Arts Esteve Carbó Ponce, que va repassar les pintures de l'artista i els nexes entre elles. Pel juny es va fer una taula rodona sobre «Primer Sketchakucha del Moianès: compartint experiències de les trobades de dibuix», amb els mateixos dibuixants, que van explicar què significa per a ells l'experiència de trobar-se per dibuixar plegats.

La tertúlia literària del mes de maig, conduïda pel poeta Carles Morell —guanyador del Premi Màrius Torres 2017—, va versar sobre *Les dones i els dies* de Gabriel Ferrater, fent especial atenció al poema «La mala missió». Al mes juny va tancar la temporada del club de lectura l'escriptor Raül Garrigasait, guanyador del Premi Llibreter i del Premi Òmnium Millor Novel·la en Llengua Catalana del 2017, amb la novel·la *Els estranys*. Pel setembre tornaran les tertúlies literàries amb *Un lloc entre els morts*, de Maria Aurèlia Capmany, de qui se celebra el centenari del naixement. Si t'agrada parlar de llibres, vine a la biblioteca!

«Supernit» a la biblioteca (fot. Biblioteca de Moià)

El divendres 1 de juny, Maria Coma Santasusagna, doctoranda en antropologia social, va oferir la xerrada «Pastors, ramats i déus-muntanya al Tibet del segle XXI», sobre la vida quotidiana als camps nòmades, on ha viscut durant mesos, així com sobre les amenaces que la dominació colonial xinesa suposa per a la continuïtat d'aquesta forma de vida.

El TdeTallers de juny es va fer fora al parc. Primer es van construir coets i després es van fer volar amb aire comprimit. Tot un espectacle!

Un estiu més ha tornat la bibliopiscina a la piscina municipal, on es poden consultar revistes, contes infantils, còmics, novel·les..., lectura refrescant per a fer passar la calor.

El mes de juliol és època de contes a la fresca del parc: cada dimecres a les set de la tarda una rondallaire fa les delícies de petits i grans. I, com a novetat, aquest any la biblioteca ha ofert un taller d'animació manga, on s'han introduït conceptes sobre il·lustració i animació, i els alumnes, pas a pas, han elaborat una petita història.

El Bufó que va haver de marxar de palau... i va passar per l'Escola Pia

Núria Trullà i Isabel Serra, mestres de l'Escola Pia de Moià

Des de ja fa uns quants anys, l'Escola Pia de Moià dona un pes molt important a l'educació emocional del seu alumnat. Des de l'educació infantil fins a sisè de primària, diàriament es treballen diferents tècniques i conceptes que els ajuden, gradualment, a posar nom a allò que senten i saber-ne fer una bona gestió. De mica en mica, aquest treball els portarà a l'autoconeixement, eina important per a poder assolir una seguretat personal que els ajudi a gaudir de la vida.

Aquest curs, arran de la publicació del llibre *El Bufó que va haver de marxar de palau*, escrit per la moianesa Roser Blàzquez i gràcies al fet que a l'escola hi ha dues mestres que tenen el màster en ecologia emocional, es va fer un treball més exhaustiu amb el grup de sisè de primària.

El Bufó que va haver de marxar de palau és un conte que ens narra la història d'un bufó que pateix una situació a palau que fa que decideixi marxar i sortir a la recerca de noves oportunitats. En el seu camí troba un seguit de personatges de diferents tarannàs, dels quals treu petites lliçons de vida. Tot plegat el porta a establir un diàleg amb ell mateix, que l'ajudarà en la seva maduració i equilibri personal, font de saviesa.

Aprofitant el fet que *El Bufó...*, tot i ser un llibre pensat per a adults, és de fàcil llegir, des de l'escola vam pensar que ho podríem implementar en el curs de sisè amb un acompanyament apropiat.

Les encarregades d'aquesta tasca seríem nosaltres mateixes, que en cert moment vam optar per formar-nos en ecologia emocional per la Fundació Àmbit. En po-

Fot. Escola Pia

ques paraules, l'ecologia emocional és un model que promou l'art de la sostenibilitat emocional cap a tres nivells diferents: la millora d'un mateix, la millora de les relacions interpersonals i el respecte al medi ambient.

El projecte consisteix a aplicar i realitzar activitats sobre diferents metàfores i conceptes d'ecologia emocional a partir de la lectura dels diferents capítols del llibre. Aquest exercici els ajuda a aprofundir i treballar els aspectes més importants de cada secció: la paciència, l'empatia, l'escolta activa, el crear vs el destruir, la zona de confort, el saber ser i el saber estar...

Després de dur a terme aquesta experiència hem de dir que els resultats han estat molt satisfactoris i que els alumnes ho han viscut molt positivament. Les seves reflexions individuals eren font de riquesa per al grup. Alguns dels comentaris dels nens i nenes feien èmfasi en el fet que durant el curs han tingut l'oportunitat de conèixer-se una mica més, que han après a veure les fortaleeses en ells mateixos i en els altres i que la bellesa està a l'interior de cadascú. Algunes reflexions van girar entorn de les frases «No veiem les coses tal com són, sinó tal com som nosaltres» i «Si jo canvio, tot canvia».

Aquest treball no és un treball a gran escala, però és una gran feina amb un petit grup de persones que comptem que tindrà els seus efectes i ens agradaria de pensar que els serà d'utilitat en el seu recorregut per la vida.

Volem agrair a en Raül Benítez, mestre de l'escola de música, la seva inestimable col·laboració en la composició de cançons que acompanyaran tot aquest projecte de cara al futur. També volem agrair a la Roser el fet de voler compartir i posar-nos a l'abast aquesta història que de ben segur tindrà els seus fruits en més d'un de nosaltres i en les pròximes promocions de nens i nenes de la nostra escola.

Museu de Moià

Sistema de comunicacions en mitjans subterranis

El dia 1 de juny, entre les deu i les dues del matí, a la surgència del Parc Prehistòric de les Coves del Toll es va realitzar la presentació i prova pràctica d'un nou sistema de comunicacions en mitjans subterranis que uns alumnes de grau mitjà de l'Institut Leonardo Da Vinci de Sant Cugat del Vallès han fet com a projecte de fi de grau i que permet una comunicació sense fils de l'exterior a l'interior d'una cavitat. Aquest sistema ja existeix en altres països, però serà el primer aparell en funcionament a Catalunya. Els alumnes han realitzat un manual d'ús per optimitzar-ne el funcionament i poder-lo difondre entre els mitjans de rescat a Catalunya i a l'Estat Espanyol.

L'acte va constar de dues parts: una primera, més teòrica i de presentació, a la surgència, en la qual els alumnes van exposar el manual, el sistema i els aparells, i una segona part pràctica a l'interior de la cova del Toll.

A la presentació hi van assistir cinc responsables del Grup de Rescat en Actuacions Especials (GRAE) dels Bombers de la Generalitat de Catalunya i del Grup d'Espeleosocors català i espanyol de rescat especialitzat en coves i cavitats subterranies.

XVII Mercat Escolar de la Prehistòria

Com cada any al mes de maig —enguany ha estat durant la setmana del 14 al 18— ha tingut lloc el XVII Mercat Escolar de la Prehistòria, al Parc Prehistòric de les Coves del Toll. Més de 1.500 escolars van gaudir de les activitats prehistòriques organitzades per l'equip de didàctica del Museu-Coves del Toll. L'activitat del Mercat Escolar és escollida per molts mestres

que volen que els seus alumnes passin un dia diferent amb la realització d'una oferta especial, única a Catalunya. En acabar el curs 2017-2018 la graella de reserves ja s'ha obert i les primeres places per a aquest esdeveniment ja han estat sol·licitades.

Exposicions temporals

El dia 28 de juny va concloure la darrera exposició temporal del Museu, «El mosquit tigre, un veí que ens incomoda», creada per la Diputació de Barcelona. L'exposició, molt pràctica per a aquests mesos d'estiu, ha estat visitada per 116 persones.

El dissabte 14 de juliol s'ha inaugurat la següent, amb una temàtica molt relacionada amb la vila de Moià, «Xilografies. La fusta feta imatge. L'auca dels oficis del taller dels Abadal, segles XVII-XXI». L'exposició, que es pot visitar del 12 de juny al 17 d'octubre, posa en valor la xilografia catalana, l'art de gravar peces escultòriques de baix relleu en fusta dels períodes barroc i neoclàssic. Itinerant, ha estat organitzada per la Diputació de Barcelona gràcies al préstec de la Col·lecció Rubiralta i Garriga.

Horari d'estiu al Parc Prehistòric de les Coves del Toll

Com cada estiu el Parc Prehistòric de les Coves del Toll té un nou horari entre setmana. Durant els mesos de juliol i agost les coves són obertes entre setmana de dilluns a divendres en horari de matins, de 10.30 a 14 hores. El cap de setmana resten obertes en el seu horari habitual continuat, dissabtes i diumenges de 10.30 a 19 hores.

El Museu manté el seu horari habitual d'obertura al públic durant aquests mesos.

CAL ROS
productes de la terra

llegumsfruitssecsolivesboletsarròs
formatgesolimeladegaletesucdefruita
mellàticscervesesvinsicaves,...
però sobretot molta pasta!
C/ Comerç, 9, Moià.

ÒPTICA

MOIÀ
CENTRE VISUAL

Imma Petitbò Antúnez
ÒPTICA
OPTOMETRISTA
Col·legiada núm. 4870

Nova tecnologia
per a prevenir la ceguesa

Plaça Major, 8 - Tel. i fax 93 830 12 88
08180 MOIÀ
www.opticamoia.com

Plaça Major, 9
Tel. 93 830 01 21
MOIÀ

Joan Ordeix i Manresa
ELECTRICITAT - ELECTRODOMÈSTICS
FERRETERIA - LLAUNERIA - CALEFACCIÓ - PINTURES

Avda. de la Vila, 38-40
08180 MOIÀ
e-mail: joanordeixsl@gmail.com

Tel. 93 830 00 24
Mòbil 608 13 74 24

Plaça Colom, 10
T. 93 830 05 56
www.elcolom.com
08180 Moià

MOTRIO
El teu taller amb garantia i compromís

GARATGE GROS-MOIÀ, S.L.

MECÀNICA - ELECTRICITAT - PLANXA - PINTURA
SERVEI GRUES - ASSEGURANCES

Ctra. Manresa, 9-11-08180MOIÀ-garatgegros@gmail.com-www.garatgegros.com
Telèfons 620 881 867 - 938 300 503

Avinguda de la Vila, 24 - T 93 820 91 30 - 08180 Moià
lafruiteriadecalsens@hotmail.com

Elaboració pròpia
de cremes de verdures, mermelades, codonyat, sofregit...
cuinat de forma tradicional sense cap tipus de colorants ni conservants

La Fruiteria
...de Cal Sens

i ara també fruita i verdura ecològica amb certificat del C.C.P.A.E.

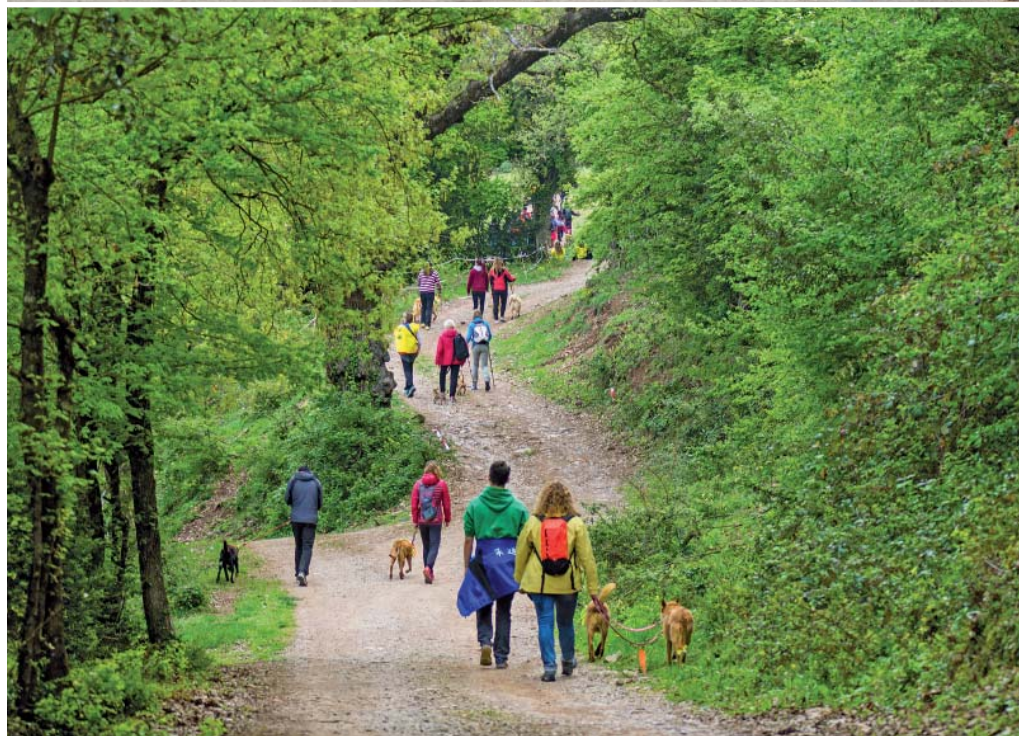

TERESA RAFART
Perruqueria

Plaça de St. Sebastià, 3 · Moià
Tel. 93 830 07 07
www.facebook.com/perruqueriateresarafart.com
652 936 899
@ mteresarafart@gmail.com
wifi

- Manicures semi-permanents
- Henna
- Servei de depilació làser mèdic

l Caminada Solidària de Voluntaris

El voluntariat, una tasca necessària

Maria Martínez

Arriba el període estival, època que coincideix amb la de major incidència en l'abandonament d'animals domèstics. Un total de 22.215 gossos i gats van ser abandonats a Catalunya l'any 2015, segons dades de l'estudi sobre l'abandonament d'animals de companyia realitzat pel cos d'agents rurals de la Generalitat de Catalunya i la Càtedra Fundació Affinity Animals i Salut de la Universitat Autònoma de Barcelona (UAB). Una xifra que va millorant al llarg dels anys, però que encara és molt elevada, ja que durant el 2015 va ser recollit un animal cada divuit minuts.

Per tant, és necessari que existeixin centres d'acolliment que puguin oferir-los menjar i un lloc per a viure. En els últims anys, l'ocupació dels centres d'acolliment d'animals ha augmentat un 16%. Al Moianès, en aquesta tasca hi està involucrat el Centre d'Acollida d'Animals Domèstics del Moianès (CAADM). Un seguit de voluntàries i voluntaris treballen dia a dia per tenir cura dels animals amb l'objectiu que en un futur puguin ser acollits per una família.

Actualment, el CAADM té cura d'uns onze gossos i sis gats, els quals han estat abandonats o han estat portats per persones que no se'n podien fer càrrec. Aquesta xifra va variant segons les adopcions o acolliments que es produeixen. Una de les tasques del voluntariat és recollir aquests animals que s'han quedat sense família.

Per exemple, la Marta Cirera va començar com a voluntària a la protectora fa un any, just després que el seu gos no pogués superar una malaltia. L'experiència la va posar en marxa amb la seva germana Isabel. Al principi, van començar tenint contacte amb el centre fent diverses

donacions, com medicaments o pinso. Algunes de les feines que duen a terme són de neteja i manteniment de les instal·lacions o també tasques d'higiene i cures bàsiques.

Però ser voluntari no consisteix sempre a fer les mateixes tasques. Cadascú pot triar la funció amb la qual se senti més de gust.

Durant l'any també es fan activitats extremes, com és el cas d'assistir a fires. Aquest tipus d'esdeveniments ajuden a agilitzar el procés d'adopció, com també l'apadrinament o la inserció dels gossos en cases d'acolliment.

El dia 5 de maig es va realitzar la Primera Caminada Solidària de Voluntaris, amb la finalitat de recollir fons i donar a conèixer els gossos del centre. La passejada va ser tot un èxit, ja que hi van participar setanta persones, de les quals cinquanta-sis van ser presents en el recorregut. Els gossos es van dividir en tres grups segons els seus caràcters: els amigables portaven un llaç de color verd; els desconfiats, de color taronja o groc, i els pocs sociables, de color vermell. Recentment, la Chesca i el Canelo, uns dels gossos participants, han aconseguit ser adoptats. A més, cada dissabte tenen una classe amb un educador que els ajuda a formar i a corregir el comportament dels animals.

Tot i això, una de les tasques més importants per a aconseguir que els gossos i gats es trobin bé és la d'assegurar que puguin socialitzar i interactuar amb altres animals i també amb altres persones. El fet de dedicar uns minuts, hores o dies a l'any visitant i tenint cura d'ells, ajuda a fer que els animals no estiguin tot el dia tancats i puguin rebre l'afecte que tant els manca i, alhora, desitgen.

MISCEL·LÀNIA

Com deu ser el cucut?

D. Fonts

Passejant pel Moianès he sentit moltes vegades el cant del cucut: allà al camí del Prat cap a la Gòtima, o al pla dels Pins, o anant cap a les coves del Toll... Però em preguntava: com deu ser el cu-

cut?, quina classe d'ocell és? Té una veu molt fina, però sol estar amagat. El sentia de lluny.

El cucut és un ocell amb un dels cants més coneguts (*cu-cúúú*, *cu-cúúú*) que podem escoltar als boscos d'arreu de la nostra terra quan entrem a la primavera.

Quan escric, ja som a la primavera, gràcies a Déu, després de tanta neu! Els arbres verdegens, els camps també. Tot ho trobes bonic. Aviat serem a l'estiu.

Fa cosa de pocs dies em van ensenyar una fotografia del cucut. Que bé! Estava dret a sobre d'un tronc d'arbre. Té els ulls negres, al cap un petit plumell, la cua llarga acabada en una taca blanca, el cos amb tocs blanquinosos. És primet i molt bufó. Sempre el recordaré. En guardaré una fotografia en algun dels meus àlbums.

És agradable de passejar-te pels boscos i, encara més, si, caminant, caminant, pots sentir, de lluny, el cant del cucut!

Cultura i progrés

Lluís Cerarols

Text de la intervenció del calderí Lluís Cerarols, director dels Serveis a la Catalunya Central del Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya, en l'acte de lliurament dels Jocs Florals de la Catalunya Central, organitzats pel Departament d'Ensenyament, acte que va tenir lloc Moià el dia 18 de maig passat.

Benvolguts nens i nenes, nois i noies, professors i familiars: permeteu-me que faci algunes reflexions respecte a la importància que té el saber, el coneixement, l'ensenyament, la cultura... en el creixement personal de cada un de nosaltres

i en la construcció d'un món millor, més just, amable, humà.

Començaré per referir-me al nostre origen animal. Com bé sabeu, és innegable la nostra procedència per evolució del regne animal. Tot i que ho sabem, moltes vegades tendim a no tenir-ho en consideració, a passar-ho per alt. Senzillament ens n'oblidem. Sabeu que els animals es mouen, actuen per instints, per actes reflexos. La seva conducta és previsible. Un gos no ens sorprendrà fent una vaga de fam o posant-se a cantar *El Joan petit com balla*. Serà un gos més o menys rabiüt, dòcil, independent... però no ens sorprendrà.

Així, doncs, els humans també tenim una forta càrrega instintiva, bona part de la nostra conducta es deu a aquesta part animal que portem a dins. Us poso un exemple que tots entendreu. Segurament alguns dels qui sou aquí heu experimentat en vosaltres mateixos o amb algun company allò que en diem *bullying*, i que en català sempre s'havia dit prendre algú de cap d'esquila; vol dir riure' d'algú, amenaçar-lo, fins i tot picar-lo; o sigui, marginar algú i ficar-se amb ell de males maneres i de forma contínua. Doncs bé, aquesta conducta veiem també que la fan els primats, els ximpanzés per exemple. Quan un grup de primats en margina un d'ells, el prenen de cap d'esquila; si l'aparten del grup, l'endemà ja n'hauran triat un altre per a fer-li *bullying*. O sigui, aquesta conducta que pot fer tant mal a qualsevol nen o nena, noi o noia, és una conducta d'origen animal. Quan una persona o un grup de persones fan *bullying* a algú s'està comportant com els primats o ximpanzés als quals m'he referit. O sigui, són com animals.

Tots coneixeu prou bé el conte de *L'aneguet lleig*, aquell que per ser diferent dels altres el marginen, no l'estimen... Quan algú de nosaltres margina una altra persona perquè té la pell d'un altre color, va vestit diferent, té uns costums estranys per a nosaltres... actuem com el ramat d'ànecs del conte. O sigui, som com animals.

Ara la qüestió és: ¿podem deixar de comportar-nos com animals i ser com persones? La resposta és sí, segurament no del tot..., una mica animals sempre ho serem, tanmateix es tractaria que ho siguem amb moderació. I, ¿com podem deixar d'actuar com el ximpanzé que fa *bullying* o l'ànec que margina i es riu d'aquell que és diferent del seu grup? El que ve a continuació és molt important.

Hem de ser capaços de posar-nos en la pell de l'altre, de deixar de ser nosaltres

per uns moments i sentir, viure, pensar... com l'altre, com aquell nen a qui estant prenent de cap d'esquila a l'escola, com aquell immigrant acabat d'arribar del seu país empobrit, després d'arriscar la vida en la dura travessa per la Mediterrània, com aquella noia violada dins un portal per una bandada de bestioles, com aquell que pensa diferent de nosaltres o creu en un déu estrany en el nostre món familiar. D'això, del fet de tenir la capacitat de posar-se a la pell de l'altre, se'n diu empatia. I què ens ajuda a ser empàtics?

Doncs, diferents coses. De forma natural, ja tenim certa sensibilitat per a l'empatia, però a vegades es perd o no n'hi ha prou. A vegades, el fet de tenir una vida massa fàcil ens mal predisposa a l'empatia. Aquell nen o nena que l'han consentit exageradament, que mai no ha rebut un «no» que hagi frustrat una mica la seva voluntat, té molts números per a ser incapaç de posar-se en la pell de l'altre i, així, fàcilment pot esdevenir un idiota moral que de gran es riurà de qui no té casa on dormir aquesta nit, o serà incapaç de fer-se càrrec del patiment d'aquell nen a qui han mort la mare en un bombardeig embogit a la guerra de Síria. O, per fer-ho en positiu, serà incapaç de sentir la joia,

Ll. Cerarols, el 18 de maig

l'alegria d'aquell alumne que, tot i costar-li, gràcies al seu esforç, ha aprovat el curs.

I ara, aquí, hi ve el valor de la cultura, la cultura de debò. A través de la literatura, l'art, el pensament... guanyem capacitat de sortir de nosaltres mateixos per arribar a ser un altre per una estona. O sigui, la cultura evita que siguem uns idiotes morals justament perquè reforça l'empatia que de forma natural tenim, però, a vegades, no de forma suficient.

Quan vosaltres, que heu estat premiats en aquests jocs florals, heu fet una poesia o heu escrit una història o heu fet un conte audiovisual, heu hagut de sortir de vosaltres mateixos per a ser per uns instants un altre, algun dels vostres personatges que heu creat. Aquest és un exercici magnífic, és una autèntica gimnàstica que reforça la nostra musculatura ètica i ens fa molt més humans, sensibles, creadors... empàtics, de tal manera que difícilment podrem martiritzar algú de la classe prenent-lo de cap d'esquila.

I el mateix passa quan llegim o mirem una bona pel·lícula. Estem obligats a sortir de nosaltres mateixos per ampliar el món personal en el qual vivim, i créixer, créixer..., que és en definitiva del que es tracta a través de l'ensenyament i la cultura. La finalitat de l'ensenyament no és aprovar cursos i treure bones notes. La finalitat de la cultura no és fer bonic o donar-se importància. L'ensenyament i

la cultura han d'estar al servei del nostre creixement personal. I créixer és millorar, progressar... contínuament. Malament el dia que una persona, tingui l'edat que tingui, creu que ja ha arribat a l'estació final i ja es creu savi, culte..., i que no ha d'aprendre res de ningú. Jo, que vinc de la filosofia, recomano a tots, i jo mateix he de recordar cada matí, la cèlebre frase de Sòcrates: «Solament sé que no sé res.»

Per acabar, us faré dues citacions d'un gran escriptor argentí que ja fa uns quants anys que va morir, Ernesto Sábato, en un llibre que va escriure quan ja era vellet i hi volia resumir allò més important de la vida per oferir-ho a uns lectors joves com sou o sereu vosaltres d'aquí a pocs anys. El llibre és *Antes del fin*: «Las lecturas me han acompañado hasta el día de hoy, transformando mi vida gracias a esas verdades que sólo el gran arte puede atesorar. [...] La educación es lo menos material que existe, pero lo más decisivo en el porvenir de un pueblo, ya que es su fortaleza espiritual.» Recorda la frase de Montserrat Roig: «La cultura és l'opció política més revolucionària a llarg termini.»

Enhorabona a tots els guardonats d'aquests jocs florals, que continueu llegint, escrivint, pensant, vivint..., vivint empàticament. Que la cultura us ajudi a créixer com a persones i a superar l'animalitat que tots portem a dintre.

LLETRES

Versos diversos...

Baltasar Fonts

El dia 26 de maig moria, a vuitanta-nous anys, Màrius Sampere. Poeta de la quotidianitat empeltada d'una transcendència imaginativa i *domèstica*, va trobar noves maneres de dir. És un referent important. De vegades la seva mordacitat fa pensar en la d'en Joan Brossa.

Us proposo aquest poema desconcertant però revelador. El podríem dedicar a tots els malentesos, i als seus artífexs, que corren pel món d'avui i que demanen amb urgència que *coincidim* d'una vegada.

Cap al tard

Cap al tard
coincidim.

Sembla
que coincidim.

Qui sap
si coincidim.

Potser
no coincidim.

Millor
si coincidim.

Però
si coincidim,
per què cap al tard?

Fot. C.I.C. - Moià

SERVIS
INFORMÀTIC
I COMERCIAL
SIC

SERINCO

CENTRE INFORMÀTIC DE MOIÀ S.L.

e-mail: serinco@centreinformaticdemoia.com - www.centreinformaticdemoia.com

c/ Sant Josep, 17-19, local 2

08180 MOIÀ (Barcelona)

Tel. 938 208 002 - Fax 938 301 138

**CLÍNICA DENTAL
PUJOL**

Ctra. de Manresa, 35 - Baixos

08180 Moià

www.clinicadentalmoia.com

Tel. 93 830 06 98

Mòbil 629 058 269

ODONTOLOGIA GENERAL

URGÈNCIES

ORTODÒNCIA

IMPLANTS

PUBLICACIONS

Llibres

Alegria Julià. *Contes enigmàstics*

Barcelona: Editorial Jolibrè, Santillana Infantil i Juvenil, 2018. 72 pp.
Onze contes a base d'acròstics, anagrames, cal·ligrames, etc., de la mestra jubilada barcelonina A. Julià i Danés, vinculada a Moià. Les il·lustracions són de Lirios Bou. El volum va seguit d'un «Breu diccionari d'enigmística» i d'uns «Suggeriments per fer activitats».

Jordi Piñero Subirana. *La Colònia Jorba: 125 anys d'història entre natura*

Calders: Ajuntament de Calders, 2018. 22 pp.
Opuscle que es va presentar durant l'aplec a Sant Pere de Viladecavalls (de Calders) el dia 1 de juliol. Recull, d'una manera molt succinta i alhora agradable, les vicissituds d'aquesta colònia situada en el terme municipal de Calders i a la vora del riu Calders.

Revistes

—**L'Esplai**, butlletí de l'Associació de Gent Gran de Moià, núm. 251 (juny 2018), amb 4 pàgines de notícies d'aquesta associació.

—**Cavall Fort**, núm. 1341 (1ª quinzena de juny 2018), amb l'article divulgatiu «A l'antic Egipte alguns animals eren

déus», de M. Àngels Petit, i dibuixos d'en Picanyol.

—**Llengua Nacional**, núm. 103 (2n trimestre 2018), amb una ressenya, signada per Josep Ruaix, del llibre *La nova normativa de l'Institut d'Estudis Catalans. Guia pràctica*, de Jordi Ginebra.

Diaris

Regió7

23-5-2018

«Pere Bonet, puntal de la psiquiatria a la Catalunya Central, es jubila i deixa pas. Àurea Autet [de Moià] és la cap de Divisió de Salut Mental de la Fundació Althaia». «Moià adjudica la nova depuradora, que ha de duplicar la capacitat de l'actual. La futura estació hauria de tenir una incidència important en la qualitat de l'aigua de la Tosca i el Calders». «Riera neta a Moià», editorial. «L'òpera juvenil «Si-

gues molt benvingut» omple l'Espai Escènic de Castelletçol».

25-5-2018

«Moià controlarà l'ús de la zona blava amb una empresa externa. L'ajuntament farà una prova pilot per garantir que hi ha la màxima rotació».

26-5-2018

«Moià farà compatibles les excavacions arqueològiques i les visites a les Toixoneres. S'habilita una passarel·la a l'entrada de la cova per a no interferir en els treballs».

28-5-2018

«Futbol: El Moià obté la permanència en un duel anivellat a Navàs. Els moianesos remunten i salven la categoria amb tres gols a la segona part».

5-6-2018

«El Moianès registra increments de fins al 65% en els usuaris del transport públic. Les millores en les connexions amb Manresa i Vic amb autobus, que es van introduir el mes de setembre passat, han donat resultats positius».

10-6-2018

«ZER El Moianès Ponent presenta a Navarcles la cantata «El Petit Príncep»»

22-6-2018

«El PDeCAT de Moià veu irregularitats en l'ordre del dia i marxa del ple. Els convergents es neguen a votar «textos en Word sense validesa

legal en lloc de dictàmens». «Jordi Marsinyach relleva Rosalia Membrive, que va plegar pel maig, com a nou regidor del PDeCAT a Moià».

24-6-2018

«Crema part de la fàbrica d'envernissats Novastec de Moià sense ferits».

30-6-2018

«UP tem pels danys de la pedregada en conreus del Bages i el Moianès. El sindicat ha demanat una valoració «ràpida i acurada»».

EL PUNT AVUI+

29-5-2018

«La Fura més primitiva. El director Pera [sic] Tantiñà recupera «Manes», una peça icònica del llenguatge «furero» del 1996 amb un nou repartiment que recrea les situacions avui dia».

BREUS

Podis per a submarinistes moianesos

El moianès Marc Pedrals ha obtingut la segona posició en el Campionat de Catalunya de Vídeo Submarí, juntament amb el seu acompanyant i model Pep Fillat, de Tremp (tots dos del Club Busseig Pallars).

En l'apartat de fotografia un altre moianès, Xavi Lindo, en aquest cas com a acompanyant i model de Rafa Cosme i competint pel Club Nàutic Port de la Selva, va obtenir el tercer lloc en el podi.

Èxits professionals dels Guixà de Sant Quirze Safaja

Oriol Guixà, pare de l'alcalde de Sant Quirze Safaja, Anna Guixà, va ser nomenat a finals de maig president de l'Institut Europeu del Coure (European Copper Institute, ECI). Amb seu a Brussel·les, l'ECI coordina temes relacionats amb

regulacions i programes de desenvolupament del mercat. Té un pressupost de 10 milions d'euros i 37 treballadors. Oriol Guixà és el president i conseller delegat de La Farga, una de les empreses més importants d'Europa en la producció de productes semi-elaborats de coure.

Dues setmanes després, el DOGC publicava el nomenament d'Anna Guixà, alcaldessa i vice-presidenta primera del Consell Comarcal del Moianès, com a adjunta al cap de Gabinet del Departament d'Empresa i Coneixement de la Generalitat de Catalunya, un càrrec eventual que culminava una primavera d'èxits professionals en la família.

Fe d'errades

La fotografia de la pàgina 37 del número anterior no corresponia a Arigany petit, sinó a *Morchella esculenta*.

Ajudes de l'Obra Social de «la Caixa»

El dijous dia 13 de juny la directora i la sots-directora de l'oficina de CaixaBank de Moià, Jèssica Rodríguez i Cristina Pérez, feren efectiva la signatura de col·laboració de l'Obra Social de «la Caixa» a sis projectes de cinc entitats del Moianès per al 2018:

Equinoteràpia l'Espinoi, de l'Associació Artística Desperta Espurnes, amb seu a Collsupina. Un projecte d'acompanyament per al desenvolupament personal, adreçat a infants i adolescents del Moianès.

Festival GiraCirc de la Catalunya Central, de Collsupsina, organitzat per l'Associació Artística Desperta Espurnes i l'Ajuntament de Collsuspina, que enguany celebrarà, el mes d'agost, la quarta edició.

Jornada d'estudi per a la difusió i revalorització de l'art barroc del Moianès, de l'Associació Cultural Modilianum, de Moià, celebradora el pròxim mes d'octubre.

Curs d'ajuda a l'alumnat per evitar el fracàs escolar a l'INS Moianès, de l'Associació Beques JOV.

Escola d'emprenedors d'estiu de Moià, del Consorci per a la Promoció de Municipis del Moianès. Enguany se celebra la cinquena edició amb l'objectiu d'afavorir la formació intensiva per a la generació d'idees de negoci, la creació d'empreses i l'aprofitament econòmic i social de recursos i oportunitats del Moianès.

Festa dels Avis de l'Estany, organitzada per l'Ajuntament de l'Estany, en què s'homenatja tota la gent gran del poble.

Cristina Pérez, Xavier Vinuesa, Sofia Vila, Elvira Permanyer, Oriol Batlló, Albert Paixau i Jèssica Rodríguez (fot. CaixaBank)

MOVIMENT DEMOGRÀFIC

Naixements

Bernat Argemí Duran, fill de Jordi i d'Emma, dia 17 de maig.

Defuncions

Dolors Rovira Vila, de noranta-set anys, vídua de Jaume Montràs, dia 27 de maig.

Filomena Sala Solé, de vuitanta-vuit anys, vídua de Lluís Sala Ribera, dia 28 de maig.

Carme Codina Portet, de cinquanta-tres anys, dia 12 de juny.

María Carrión Jiménez, de vuitanta anys, dia 21 de juny.

Gna. Amèlia Luis Monfort, de vuitanta-set anys, dia 30 de juny, a Barcelona.

Matrimonis

Pep Capdevila Clopés, natural i veí de Moià, amb Beatriz León Aguilera, natural de Barcelona i veïna de Moià, dia 26 de maig.

NECROLÒGIQUES

La germana Amèlia Luis Montfort (Manresa, 1931 – Barcelona, 2018)
JRP, ex-alumna i interna (1957-1961)

La germana Amèlia

La germana Amèlia, o l'*hermana Amèlia* com li dèiem les seves alumnes en aquella època, o senzillament l'Amèlia com ella volia que li diguéssim en els darrers anys, va ser com una alenada d'aire fresc quan va arribar a l'escola de les germanes carmelites de Moià. Hi va arribar cap a la meitat dels anys cinquanta. Era una noia jove plena de vitalitat, energia i amb ganes d'aportar innovacions a aquesta escola de Moià.

Hi va introduir les sardanes el diumenge, cosa que vàrem agrair les internes, ja

que eren ben poques les ocasions de lleure que teníem, el teatre, el bàsquet... Però l'aportació més important va ser que hi va introduir el batxillerat. A l'escola s'hi feia el comerç i la germana Amèlia va tenir prou visió de futur per a adonar-se que el fet d'oferir el batxillerat a les seves alumnes podia ser important per a elles i els podia obrir nous camins. Així, doncs, l'any 1961 es va presentar als exàmens de batxillerat el primer grup d'alumnes de les germanes carmelites de Moià, amb molt bons resultats en les notes de final de curs.

Quant al caràcter, a part de vital, dinàmica i enèrgica, la germana Amèlia era molt severa i ens castigava molt, però sobretot les que rebíem més quant a càstigs i renys érem les internes. Potser pel fet que els pares eren lluny, les monges creïen que havien d'assumir aquest rol.

Tanmateix, aquelles alumnes (de les primeres que va tenir la germana Amèlia), que aleshores teníem deu, onze o dotze anys, ara, que ja som en el tram final de la seixantena i, amb la perspectiva que donen els anys, arribem a la conclusió que aquestes actituds eren producte de la pedagogia de l'època. Érem en una dictadura i hi havia repressió, la qual s'estenia a molts àmbits, entre ells, no cal dir-ho, el de l'ensenyament. I això era senzillament el que passava. Quan en ocasió de trobades d'ex-alumnes de les carmelites de Moià fèiem el comentari a la germana Amèlia de com ens castigava, ella deia

que li sabia greu i que en èpoques posteriors evidentment no ho hauria fet.

En els parlaments al tanatori el dia de l'enterrament, que diverses persones properes a l'Amèlia van pronunciar, en tots varen destacar la seva vitalitat i energia

En el decés de Filomena Sala Solé: per a la iaia Filomena *Una néta*

Filomena Sala

Esposa d'un marit [Lluís Sala Ribera] que apreciaves i estimaves amb bogeria, sempre explicaves que havies tingut molta sort de tenir l'avi Lluís al teu costat, tot i haver-te casat molt jove.

Mare de set fills, àvia de vuit néts i besàvia de divuit besnéts, que n'estaves, de contenta, quan ens tenies al teu voltant! Quan et visitàvem, sempre ens oferies alguna cosa, al rebost sempre hi havia quelcom per compartir: que si galetes, que si llonganissa, que si algun refresc...

Enfeinada amb les tasques que compartava viure a pagès: arreglant els conills, cuidant les oques i els seus ous, estant a l'aguait per a quan calgués ajudar el pollet a trencar la closca, tenint cura dels galls dindis, els ànecs, les gallines,

i ganes de fer coses per a la comunitat.

I així et recordarem, Amèlia, les teves ex-alumnes, no pas com aquella monja severa que ens castigava, sinó com la persona afable que vàrem descobrir més tard.

l'hort...; en cada estació, plantant-hi el que es portaria a taula. Sempre duies alguna herba entre els llavis: que si romaní, que si farigola; com t'agradava la frescor que et deixava a la boca el fonoll!

En tot el que feies hi posaves molta passió. Et vas treure el carnet de conduir ja de gran; no va ser fàcil; però, quan el vas tenir, que bé que conduïes el Land Rover i, més tard, la «Blanqueta» amunt i avall, sobretot el dissabte cap al mercat de Vic amb l'avi Lluís!

El Veí a Jorba, Casa Esteva a Navès, l'Hostal a Fontelles, Mas Vilarjoan a Moià, el Pou a Sant Martí de Centelles i el Cerdà a Centelles són les cases i pobles on has viscut, deixant-hi bones amistats i conservant-ne bons records.

Enyorem les trobades familiars, per Nadal, per Tots Sants, per Pasqua..., amb aquell llamp de taula parada per a tanta gent, petits i grans, tots junts, les plates d'ànec o de vedella a la cassola... El millor de tot és que hi érem tots! La teca mai no s'acabava, sempre hi havia un «va, vinga, una miqueta més!», i ja tenies un altre tall al plat.

I quan fèiem la matança del porc, quina feinada! Era una altra excusa, molt ben trobada, per a reunir tota la família. Els més joves gaudíem d'allò més.

Sempre has estat a punt, ens has acompanyat sempre amb la teva rialla generosa, la teva alegria, la teva senzillesa, el teu bon fer. Fins i tot aquests últims anys que han estat més complicats, has estat de bon cuidar i sempre t'has conformat al teu dia a dia. Sempre estaràs amb nosaltres. Gràcies, Filomena.

Agraïments

Família Sala Sala

En nom de tota la família volem agrair a les cuidadores, a la direcció, a la infermera i al personal mèdic de la residència

Torre de Moià, com també a l'equip de cures pal·liatives, l'acompanyament i atenció que heu donat a la Filomena durant la seva estada a la residència. De tot cor, moltes gràcies per la vostra professionalitat.

El dolç record de la Marí (María Carrión Jiménez) *VCF*

La vida, plena de lliçons que ens toca aprendre al llarg del nostre pas, no l'has tinguda fàcil, però de tots els entrebancs i els mals moments que has passat ens has transmès com tirar endavant escoltant el que ens diu el cor i, sobretot, com aprendre a lluitar pels qui estimem.

El que millor et caracteritza: el teu gran cor. Hi ha cabut sempre tothom, amb gran senzillesa i veritable humilitat, sense mai donar cap maldecap als teus.

Gran exemple en els moments més difícils que pot passar una mare. Et recordo plena de lucidesa teixint paraules de pau i amor pur envers qui més has plorat.

Un plor sord però dolorós com l'espasa més punyent.

No puc evitar la tristor que suposa que no estiguis entre nosaltres, una buidor egoista, però entenc que hagi arribat l'hora esperada de poder tornar a abraçar i acaronar a qui més has anhelat, i que junts pugueu descansar com us mereixeu.

Quan arribi el moment del meu comiat, ben segur que ens retrobarem per continuar mil converses que ens resten pendents.

Te'n vas deixant-nos una sensació imensa d'estimació i pau.

Que la flama que aquesta nit s'encendrà serveixi per a il·luminar el teu dolç camí cap a la Terra dels Àngels.

Un petó infinit mirant al cel.

NOTA DE LA REDACCIÓ

Totes les persones i entitats que vulguin fer-nos arribar articles, cròniques, informacions, etc. per al pròxim número de LA TOSCA, ens ho poden fer arribar fins al dia **23 d'agost**, a través del correu electrònic latosca@latosca.cat o bé deixant-nos-ho a la nostra bústia, a Can Carner.

Sant Antoni, 14
08180 MOIÀ

Tel. 93 830 03 02

DADES METEOROLÒGIQUES

Estació pluviomètrica de l'Escola Pia

LATITUD 41° 48' 53" N   LONGITUD 2° 5' 44"   ALTITUD 741 m

MAIG 2018

DÈCADA	TEMPERATURES			ESTAT DEL CEL			VENT	PLUJA	
	Màx.	Min.	Mit.	Serens	Coberts	Núvols	Dominant	Parcial	TOTAL
De l'1 al 10	16,8	8,2	12,5	0	3	7	W	11,0	
De l'11 al 20	18,4	7,7	13,1	0	3	7	W	58,6	
Del 21 al 31	20,7	12,0	16,3	1	0	10	E	39,8	109,4

JUNY 2018

DÈCADA	TEMPERATURES			ESTAT DEL CEL			VENT	PLUJA	
	Màx.	Min.	Mit.	Serens	Coberts	Núvols	Dominant	Parcial	TOTAL
De l'1 al 10	20,4	12,3	16,4	0	3	7	SW	34,0	
De l'11 al 20	23,7	13,1	18,4	2	0	8	SW	0,8	
Del 21 al 30	26,6	16,2	21,4	1	1	8	SW	56,6	91,4

COMPARATIVA MAIG-JUNY 1918 - 2018

	Maig 1918	Maig 2018	Juny 1918	Juny 1918
Mitjana de les màximes	19,2	18,7	22,2	23,6
Mitjana de les mínimes	8,8	9,4	10,9	13,9
Temperatura mitjana	14,0	14,0	16,6	18,7
Màxima absoluta	24,0	24,0	28,0	29,0
Mínima absoluta	4,0	2,9	6,0	10,6
Pluja mensual	60,5	109,4	36,7	91,4
Pluja màxima en un dia	22,0	22,2	7,0	56,4
Dies de pluja	11	19	11	9

Primer mig any plujós. Amb 562,4 litres caiguts entre els mesos de gener i juny, el primer semestre d'enguany ha estat el més plujós des de l'any 1982, quan se'n van enregistrar 593,3 en el mateix període. En aquests darrers trenta-sis anys, n'hi ha hagut set en els quals tota la precipitació anual ha estat inferior a aquesta xifra: 1998 (486,8), 2005 (557,9), 2006 (411,0), 2007 (418,8), 2012 (426,6), 2015 (387,7) i 2017 (554,7).

Les dades meteorològiques de Moià actualitzades cada 15 minuts (i les dades històriques des de l'any 2006) es poden consultar a la pàgina web de Carles Illa i Casanova, MeteoMoia.cat. També es pot seguir al Twitter: [@MeteoMoia](https://twitter.com/MeteoMoia), i al Facebook: [Meteo.Moia](https://www.facebook.com/Meteo.Moia).